

ELŐFIZETÉS
 HELYBEN:
 Egy évre ..... 24 korona
 Egy hónapra ..... 2 korona
 VIDÉKEN:
 Egy évre ..... 30 korona
 Egy hónapra ..... 3 k 40 f
BORÍTÁSOK.
 A közlönynek minden évfolyamát 20 f-ig
 a postai hivatalnál lehet megvásárolni.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 367.
KLADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Rézvány-
 Társaság
 József főherceg-ut. 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Kedd, október 15.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérlekk: Titkolódzás.
 A vaggongyár közgyűlése.
 Makó város közuti vasútja.
 Az Iróteresség csődje.
 A vándorló karperec.
 Reformok a piacon.
 Verengző az ázados.
 A Kossuth-szobor helye.
 A vaggongyár újjáépítése.
 Kaszinótag, mint betörő.
 Az allipán mulat.
 Tömeges fegyelmi a város tisztviselői ellen.
 Mosolygó halottak.
 Tárcsa: A büntetésről. Irta: Wilde Oszkár.

Titkolódzás.

Arad, október 14.

A történelem bizonyítja, hogy a királyok halála sokszor jelentősebb, mint a királyok élete. Országok rendülnek meg és birodalmak lendülnek fel egy-egy trónváltozás folytán s merőben kiszámíthatatlan még a legkonszolidáltabb politikai viszonyok közt is, hogy mit hoz maga után egy uralkodó halála.

Magyarország politikai viszonyairól e pillanatban sem lehet elmondani, hogy azok konszolidáltak volnának. A nemzeti küzdelem után a nemzeti elernyedés időszakát éljük. A pillanatnyi pihenés, amely az Ausztriával folyó gazdasági és közjogi harcban beállott, inkább behódolás, mint fegyverszünet jellegű. De az országban már forrong az új politikai alakulás evolúciója s mindenki érzi, hogy rövid időn belül ismét eljő a harcok ideje. Azoké a harcoké, amelyek elkeseredettebbek lesznek minden eddiginél.

Egészen fölösleges kifejtenuk, hogy ilyen viszonyok között milyen horderejű az egész monarchiára nézve az az esetleges nagy megrázkódtatás, amelyet I. Ferenc József betegségének válságosra fordulása előidézhet, mielőtt ez a betegség katasztrófával végződhetik.

A tegnapi nap folyamán igen nyugtalanító hírek kerültek forgalomba a királyról. Szállingóztak olyan hírek, amelyek a király betegségének veszedelmes súlyosbodásáról szóltak, olyanok, amelyek a katasztrófa veszélyéről, sőt annak bekövetkezéséről beszéltek. A lapok nem jelentek meg. Ennek folytán senki sem tudott bizonyosat. Természetesnek látszik, hogy ilyenkor, amikor a király beteg és egy napig a hírszolgálat szünetel, a fantáziának nagy tere van. A népfantázia pedig majdnem olyan lobbanékony, mint a riporter fantázia. Százféle variációban járta be a nyugtalanító hír a lakosságot. Kávéházakban, klubokban, kaszinókban, színházakban, szóval mindenhol, ahol több ember volt együtt, egyébről sem beszéltek, mint a királyról. Még kaszinókból is kiszivárogtak a betegség súlyosbodásáról szóló hírek.

Ilyen körülmények fözt nem is lehet csodálkozni azon, ha egyes lapokban is olyan magántudósítások jelentek meg, amelyeket sem ellenőrizni, sem igazi értékükre redukálni nem lehet. Az eddigi híradások szerint, amennyiben a félhivatalos hírtudósításoknak hitelt lehet adni, imminens veszélyről nincs szó. De az mindamellert valószínűnek látszik, hogy a betegség sokkal súlyosabb természetű, mint amilyennek a félhivatalos kommuni-

kék feltüntetik. Minden jel arra mutat, hogy úgy Bécsben, mint pedig Budapesten a beavatott körök a legnagyobb mértékben titkolóznak. A való igazságot nem mondják meg; vagy kitérő, vagy kétértelmű válaszokat adnak.

Ez a titkolódzás már akkor kezdődött, amikor az első hírek jelentek meg a király betegségéről. Jóllehet már akkor tudták, hogy a betegség nem pusztán náthából és köhögési ingerből áll, mégis úgy tüntették föl a dolgot, mintha csak gyöngéledésről és jelentéktelen indispozícióról volna szó. Minden olyan tudósítást, mely a király komolyabb megbetegedéséről szólt, nyomban cáfolat követte, de a cáfolatok is magukban foglalták félig-meddig a megerősítést. Később már a félhivatalos lap tudósítók sem titkolhatták, hogy igenis nem gyöngéledésről, nem nátháról van szó. Azonban, hogy tulajdonképpen mi a lényege a király betegségének, arra vonatkozólag a titkolódzás még most is olyan, mint az első napon.

Ennek a titkolódzásnak semmi jogosultsága sincs. Ha a király beteg, akkor a népnek joga van követelni, hogy pontosan és részletesen tudjanak meg minden, ami a király betegségére vonatkozik. S különösen ha ilyen súlyos betegségről van szó, mint amilyennek a mostani látszik, kötelességük volna a hivatalos köröknek a népet felvilágosítani.

Mi szükség van arra, hogy fantasztikus színekkel rajzoltassék ki a nép képzetében a király betegsége? S mi szükség van arra, hogy olyan tudósítások jelenjenek meg s találjanak hitelt, amelyek rákos elfajulásról, súlyos és rosszindulatú

A büntetésről.

Irta: Wilde Oszkár.

Eleinte, mikor a börtönbe vittek, voltak akik azt tanácsolták, hogy igyekezzem elfelejteni, hogy kivoltam. Veszedelmes tanács volt. Csak úgy találtam vigasztalást, hogy tudatában voltam annak, hogy mi vagyok. Most, mások tanácsolják, hogy kiszabadulásom után igyekezzem elfelejteni azt, hogy voltam valaha börtönben. Tudom, hogy ez épp olyan végzetes volna. Ez azt jelentené, hogy egy elviselhetetlen szegényérzet kísértene folyton és hogy azok a dolgok, melyek éppúgy nékem léteznek, mint bárki másnak — a nap s a hold szépsége, az évszakok menete, a pitymallat zenéje, a nagy éjszakák csöndje, a leveleken meg-meg koppanó eső, vagy a fűvet ezüstösre festő harmat mind megmérgeződnek a számomra, elvesztené gyógyító erejét és örömkeltő hatalmát. A saját tapasztalatait megbánni annyi, mint a saját fejlődését feltartani. A saját tapasztalásait megtagadni annyi, mint a saját életének ajkára ha zugságot adni. Nem kevesebb, mint a lélek megtagadása.

Mert épp ahogy a test felvesz magába mindenféle dolgokat, épp úgy mint kap egy látomány megtisztított dolgokat és sebességét, vagy erővé, vagy szép izmok játékává, fehér

husnak formáivá, haj, szem, ajak színévé, vónaláivá változtatja; úgy viszont a léleknek is vannak táplálkozási funkciói s az is átváltozthat a azt, mi magában aljas, kegyetlen s lealacsonyító, nagy s nemes gondolatokká, emelkedett szenvedélyekké; sőt éppen ezekben érvényesülhet a legmagasabbban, és ezáltal fedezheti fel magát gyakran a legteljesebben, a mi a megszenteltségtelenítésre, vagy a megsemmisítésére volt szánva.

Azzal a ténnyel, hogy közönséges foglya voltam a közönséges börtönnek, meg kell barátkoznom és bármily különsnek hangzik is, meg kell tanulnom, hogy ne szégyenkezzem e miatt. El kell fogadnom mint büntetésemet, s aki szégyenli a büntetését, azt akár meg se büntették volna. Természetesen sok olyan dolgot is ítéltek el, amit nem követtem el, de hát viszont volt sok oly dolog, a miért elítéltek, amit igenis elkövettem, és még több oly dolog, a miért meg se vádolnak. És mivel az istenek különsök és megbüntetnek éppúgy azért, ami gonosz s perverz; meg kell azzal a ténnyel is barátkoznom, hogy épp úgy megbűnhődünk a jóért, mint a rosszért, amit teszünk. Nem kélekedem benne, hogy így egészen helyesen van S-gíti az embert, vagy kellene hogy segítse, ha mindkettőt fel fogja s nem bizza el magát tulontul egyik miatt sem. És ha akkor, amint remélem is,

nem fogom szégyelni a büntetésemet, akkor ismét szabadon gondolkodhatom, járhatok s élhetek.

Sokan, ha kiszabadulnak, magukkal hozzák a szabad levegőre a tömlőcüköt, szívükbe rejtik, mint titkos gyalázatot, s végre mint valami szegény agyonkínzott állat, elbujnak valami vacokba, s ott elpusztulnak. Gyalázat, hogy így kell tenniük, és rosszul teszi, rettenetesen rosszul teszi a társadalom, hogy erre kényszeríti őket. A társadalom jogot formál magának ahhoz, hogy súlyos büntetéssel sújtassa az egyént, de mivel a legnagyobb bűn, a felületesség, övé, nem tudja elfogoi amit művelt. Ha az ember a büntetését kitöltötte, magára hagyja őt; ami azt jelenti, hogy elhagyja őt abban a percben, melyben az iránta való magasabb kötelessége kezdődik. A társadalom szégyenli tetteit és kerüli azt, akit megbüntetett, ahogy az ember kerüli a hitelezőjét, kinek követelését nem tudja megfizetni, vagy valakit, akit jóvátehetetlenül, meathetetlenül megbántott. A magam részéről követelhetem, hogy ha én elfogom, hogy mit szenvedem, a társadalom is fogja fel, hogy mit mért reám s hogy ezután ne legyen egyik részről se elkeseredés és gyűlölet.

Persze tudom, hogy bizonyos szempontokból a dolgok reám nézve másképp fognak alakulni, mint a többiekre; s ezt az eszt minemű

tüdőgyulladásról, sőt féloldalu hűdésről szólnak?

Ha ezek a tudósítások csak a fantázia szüleményei, akkor ez csak a titkolózásnak eredménye. Ha mindennap hivatalos bulletineket adnának ki, amelyeket hirneves és illetékes orvosok irnának alá, akkor tisztában volna az ország az igazi helyzettel és fantasztikus hírek nem nyugtalanítanák a közvéleményt. Lelketlen és káros játékot űznek két ország népével azok, akik titkot csinálnak abból, amit megtudni az országnak nemcsak szabadsága, de egyenesen joga is. A király élete a nyilvánosságé; és éppen, mert ehhez az élethez még nagy, fontos és beváltható várakozások fűződnek, éppen mert ennek az életnek az elmúlása talán egyszerre megsemmisítené ezeket a várakozásokat, egyenesen bűn a titkolódzás.

A vaggongyár közgyűlése.

Az új igazgatóság.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 14.

Vasárnap délelőtti tartotta rendes évi közgyűlést Aradváros egyik leghatalmasabb iparvállalata: a Weitzer János vaggongyár és vasöntőde részvénytársaság. A közgyűlésnek, amely az Acsev. igazgatóságának tanácstermében folyt le, legérdekesebb része az igazgatóságnak a gyár múlt évi üzemeről és az ezzel kapcsolatos eredményekről szóló jelentése volt, amely fényes bizonyossága annak, hogy a gyártelep Herzl Bernát kereskedelmi és Müller Gyula műszaki igazgatók fáradhatatlan vezetése alatt, dacára az általános ipari pangásnak, nemcsak hogy nem hanyatlott, hanem újabb lendületet vett, ugyanarra, hogy a gyártelep kibővítése vált szükségessé. Szomorú közgazdasági viszonyaink közepette örvendetes jelenség ez, amelyért elsősorban Herzl Bernátot és Müller Gyulát illeti az elismerés szava. A két igazgató olyan munkát végzett, olyan eredményt ért el, amely még a legjobb közgazdasági viszonyok mellett is számottevő volna, annál is inkább örvendetes tehát a jelenlegi helyzetben.

A közgyűlés vezetésére Sármezey Endre főfelügyelő indítványára Heinrich Sándor igazgatót kérték fel, aki éljenzés közben foglalta el

sége hozza magával. A szegény tolvajok kitaláltak, s akik itt velem együtt fogva vannak, sok tekintetben szerencsésebbek nálamnál. A kicsiny ut a szürke városban, vagy zöld mezőn, mely bűnüket látta, parányi; hogy olyanokra találjanak, kik tettükről semmit sem tudnak, csak oly messzire kell menniök, mint amennyit egy madár berepülhet hajnal s alkonyat között; de énnekem a világ tenyérnyire zsugorodott össze s bárhova fordulok, nevem olombetűkkel van írva a sziklákra. Mert én nem a homályból jöttem a bűn pillanatnyi hirhedtségébe, hanem ugyszólván a hír örökkévalóságából a gyalázat örökkévalóságába, és mintha megmutattam volna, ha ugyan bizonyításra szorult, hogy a hírnév s a bűn között csak egy lépés van, vagy talán még annyi sem.

Mégis, még abban a tényben is, hogy az emberek megfognak ismerni, bármerre megyek is, s tudni fognak életéről vagy legalább annak botorságairól, fel tudok fedezni valami jót magamra nézve. Ez kényszerít majd arra, hogy újra s lehetőleg nemsokára fellépjek mint művész. Ha csak egyetlen szép művészi munkát tudok produkálni, akkor megfoszthatom mérgétől a rosszakaratot, gunyjától a gyávaságot s kitéphetem a megvetés nyelvét tövestől.

az elnöki széket. Heinrich Sándor megköszönvén a kitüntetést, a közgyűlést megnyitotta és a jegyzőkönyv vezetésére *Nachtnébel* Ödön jogtanácsost, a hitelesítésre pedig *Szathmáry* Gyulát és *Neuman* Dánielt kérte fel. A szavazatszedő bizottság elnökül *Kell* Lipót dr.-t, tagjaiul *Leopold* Zsigmondot és *Walder* Gyulát jelölte ki az elnök.

A közgyűlés ezután rátért a napirendre, amelynek első tárgya az igazgatóságnak az elmúlt üzletéről szóló jelentése volt, amelyet *Jóób* Gusztáv irodai igazgató olvasott fel. A jelentésből a következő érdekes adatokat emeljük ki: A lefolyt üzletév tiszta nyeresége 408.846 korona 20 fillér, amelyhez hozzáadva az 1905—1906. üzleti év nyereség áthozatát, 80.000 koronát, összesen 488.846 korona 70 fillér áll a részvénytársaság rendelkezésére. Ennek felhasználása tekintetében az igazgatóság a következő javaslatot tette:

A tartalékalapnak alapszabályszerűen 2 százalékkal való javadalmazására 8076 korona 92 fillért, a részvénytőke 5 százalékos kamatoztatására 127.787 korona 50 fillért, az igazgatóság járulékaire 53598 korona 35 fillért, 3 százalék felülosztaléokra 76672 korona 50 fillért, a felügyelő bizottság jutalmazására 3000 koronát, a tartalékalap kiegészítésére 50452 korona 51 fillért, a tisztviselői segélyalap javára 20.000 koronát, a munkássegélyalap javára 20.000 koronát fordítson a közgyűlés.

Javaslatba hozta továbbá az igazgatóság, hogy a gyárat új építkezésekkel és gépészeti berendezésekkel bővítsék ki, ami által jelentős eredmények lesznek elérhetőek.

A közgyűlés tudomásul vette az igazgatóság jelentését és a fenti javaslatokat egyhangulag elfogadta. A felügyelő bizottság jelentésének felolvasása után úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak megadták a felmentvényt.

Ezután az igazgatóságnak az alaptőke fel emelésére vonatkozó indítványát tárgyalta a közgyűlés és egyhangulag kimondta, hogy a jelenlegi 2.555.750 koronát kitévő alaptőkét, amely 10.228 darab részvényre oszlik, 5777 darab egyenkint 250 korona névértékű részvény kibocsátásával kerek 4.000.000 koronára emeli fel.

Végül a közgyűlés öt évi időtartamra megválasztotta az új igazgatóságot, amely így alakult meg:

Lovag *Schoeller* Richard, *Breda* Viktor gróf, *Fábr* Sándor dr., *Giesecke* Gusztáv, *Heinrich* Sándor, *Herzl* Bernát, *Huze* Alfons, *Neufeldt* Károly, *Sármezey* Endre.

A felügyelő bizottság tagjai a következők lettek: *Hegedüs* László, *Révész* Adolf, *Walder* Gyula rendes tagok és *Boros* Vida póttag.

A választás után, amely úgy az igazgatóság, mint a felügyelő bizottság tagjaira nézve egyhangú volt, a közgyűlés véget ért. Az új igazgatóság nyomban a közgyűlés után összeült és elnökül egyhangulag lovag *Schoeller* Richárdot, alelnökül *Fábr* Sándor dr-t választotta meg.

TÁVIRATOK.

Általános választójog Hollandiában.

Hága, október 14. A kormány a kamarának az alkotmány megváltoztatására vonatkozó javaslatot nyújtott be. A kormányjavaslat szerint eltűnnének a választójog korlátai és az általános választójog vezetnének keresztül, s a nőknek is aktív és passzív választójogot engedélyeznének.

Az író-társaság csődje.

A Kölcsey-egyesület közgyűlése

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 14.

A Kölcsey egyesület, amely most érte meg fennállásának 25-ik esztendejét, vasárnap délelőtti tartotta meg idel közgyűlést, amelyről az alábbi tudósításban számolunk be:

A tagok nagyszámmal jelentek meg a közgyűlésen, amelyet a városháza kis tanácstermében nyitott meg *Varjassy* Árpád tanfelügyelő, az egyesület elnöke. Megemlékezett a huszonöt éves multáról és evvel kapcsolatban kifejezést adott a kegyeletos gyásznak, amelyet az egyesület alapítójának, *Lukácsy* Miklósnak a halálán érez. Bejelentette, hogy az egyesület ügyvezetését mint titkár és könyvtáros *Szöllösi* István vette át, akinek az egyesületben eddig is kifejtett munkásságától az országos főfelügyelőség is örömmel várja az egyesület virágzását. A pénztárosi teendőket is a titkár veszi át, az eddigi pénztáros, *Zádor* Bertalan pedig a választmány tagja lett.

Az elnöki megnyitó után *Szöllösi* István olvasta fel nagy gonddal megírt titkári jelentését, amely értékes gondolatokkal teljes kulturprogramot tartalmaz az egyesület részére. Kiváló része ennek a jelentésnek az, amely a pécsi szabadtanítás kongresszusáról számol be, ahol *Szöllösi* István képviselte az egyesületet és az ezt érdeklő kulturkérdéseknél több helyütt szólalt fel és tett helyesléssel elfogadott javaslatokat. A közgyűlés is élénk tetszéssel járult hozzá a jelentésben ismertetett álláspontokhoz.

A jelentés egyébként beszámolt a könyvtár és muzeum ügyeiről, amelyek közt kiemelkedik, hogy az Atzéli könyvtár vételárát az egyesület teljesen kifizette, továbbá a felolvasások kapcsán beszámolt az irodalmi szakosztály ügyeiről, jövő feladatairól és a szindarab pályázat eredményéről, amely a lapokban már ismertetve volt.

A jelentéshez *Kaszab* Géza kért szót. Nagyon csodálja, hogy a titkár, aki a szabadtanítás kongresszusáról oly modern szellemben emlékezett meg, az egyesület kulturális működésében jelentős eredménynek tartja, hogy a muzeumot 6000-en látogatták s a könyvtárat számosan használták. A muzeum a múlt, a kultúra azonban a jövő. A muzeum élettelen tárgyat nem fejleszthetik a kulturát, mert a kultúra maga az élet, az evolúció. Az, hogy a könyvtárból hányszor vették ki *Sue* Jenő Bolygó zsidóját és *Benczkyné* regényeit, szintén nem tartozik a kulturához. A Kölcsey-egyesület egyetlen fejlődés-képes, kulturamunkára hivatott szerve az irodalmi szakosztály lehetne, de az egyesület maradisága és szűkkeblűsége megbénította az író-társaságot. Az anyaegyesület az író-társaság pirosítójával kendőzte magát, de viszontszolgálatra nem gondolt. Felhívja a vezetőséget, hogy vagy szüntesse meg végleg a szakosztályt, vagy tegye életképesé.

Szöllösi Zsigmond dr. válaszolt erre. Hiveminden jövőbe néző reformeszmének, de az irodalmi szakosztály a maga tanácskozásaiban sem tudja megtalálni a módokat, amelyeken ilyen nagyhivatásu kulturamunkát végezhetne. A zsurrendezést és a novella felolvasást nem tartja kulturténynek annak a közönségnek a részére, amelynek ezeket adták. Jelölje meg *Kaszab* a haladás útját, adjon programot s ha ez a program az értékes kulturamunka biztosítékait magában rejti, s is el fogja ismerni, hogy az irodalmi szakosztály, mint a szellemi evolúció életképes szerve, a legszélső határig menő támogatásra érdemes.

Kovács Vince a múlt eredményeiről beszél. A múlt garancia a jövőre. HATHATÓS EGYÜTTMUNKÁLKODÁSRA ÉS NEM SZEMREHÁNYÁSOKRA VAN SZÜKSÉG. Az író-társaság újjászervezésére kiküldött bizottság hatáskörébe utalándónak tartja az ügyet. Faragó Rzsó ezzel szemben Kaszabnak ad igazat. Ha a Kölcsény egyesület a múzeumot és könyvtárt átadja a városnak s az író-társaságra nem fordít gondot, akkor igazán nem fejthet ki kulturális munkát.

Többek felszólalása után a közgyűlés Kovács Vince indítványát fogadta, el s a kiküldött bizottságba Kaszab Gézárt is beválasztották. Ezután tudomásul vették a pénztári jelentést s az állásától visszalépő Zádor Bertalanak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. Majd megejtették a választásokat. Alelnök Krenner Miklós tanár, ellenőr Zima Tibor lett. Végül Szöllősi István meleg szavakban emlékezett meg Békefi Antal elhunytáról s felszólalása alapján az egyesület jegyzőkönyvi részvétét fejezte ki a gyászeset miatt.

Reformok a piacon.

A kofák ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 14.

Már a gazdasági szék is észrevette, hogy a közéleti viszonyok türethetetlenek. Aradon minden szórakozásból kivéti részét az ember, járhat színházba, moziba és — ha van — még orfeumba is, mert ezek a szórakoztató helyek aránylag elég olcsók és így még a kevésbé tehető közönség is kivetheti belőlük a maga részét. Kedélyvidító és élvezetes multságokban elég jól állunk, ezeknek drágasága miatt senki sem panaszkodhatik, csupán egy hely van, amelyből lassankint ki fog szorulni a város közönsége, pedig ez a hely: a piac, az emberi szervek legfontosabbikának, a gyomornak szórakoztatásul szolgálja. Am ha a hatóság még tovább is tétlenül nézné a piac intendánsainak garázdálkodását, úgy csakhamar bekövetkeznek az a helyzet, hogy a gyomort mint ki nem elégíthető szervet száműzni kellene az aradi ember testéből. Más vidéken talán tágasabb a piac és nem szednek olyan nagy beléptidíjat mint nálunk, ahol a kofák abban a hiszemben vannak, hogy ők a piac Carusoi és így a meg nem fizethető árak jogosultak.

Igen, ilyen a helyzet a piac terén, illetve a piactéren és eddig ugylátszik a hatóság is azt várta, hogy a gyomrok kifognak vándorolni, lévén ez sokkal könnyebb és inkább keresztülvihető terv, mint a kofák megrendszabályozása. Csak most, miután ebbeli várakozásukban csalódtak és belátták, hogy az embernek még akkor is szüksége van a gyomrára, ha véletlenül a vértanuk városában született, — lépnek az aktivitás terére és megkísérik, hogy a gyomor számára is legalább olyan olcsó szórakozásokat szerezhessenek, mint amilyen például egy mérsékelt áru színházi előadás.

A gazdasági szék tehát néhány lépést tesz a közönség legérzékenyebb szerve, a gyomor érdekében. Persze egyelőre csak pár rövid lépésről van szó, mert aki sokáig pihen, annak elzsibbad a lába és így előbb gyakorlatra van szüksége, hogy gyorsabb léptekben haladhasson. De a jó szándék meg van és így a legrövidebb lépéseket is úgy kell fogadnunk, minth mértékkel juttatnák a várost a közéleti terén előre.

Meg kell állapítanunk, hogy amit a gazdasági szék mai ülésén határozott, az határozottan a szűkölködő gyomrok érdekében történt.

A gazdasági szék ugyanis olyan felfedezésre jutott, amely a közéleti terén van olyan fontossága, mint a föld történetében Amerika felfedezése. És a gazdasági szék kolumbuszai ezuttal igen helyes nyomon haladnak, amennyiben ma végérvényesen megállapították, hogy az Aradvármegyei gazdasági egyesület a legutolsó falu érdekében is többet tesz, mint Arad érdekében. Míg Aradmegye községében a gazdasági egyesület hatható; támogatása mellett különböző termelő szövetkezetek létesültek, amelyek révén a lakosság olcsó élelmiszerhez jut, Aradnak még kertészete sincs; nem csoda tehát, ha itt száz százalékkal vagy még drágábban kell megfizetni az élelmiszereket.

Ennek a türethetetlen állapotnak megváltoztatása érdekében most az Aradmegyei gazdasági egyesülethez fordul a gazdasági szék, azaz a kérelemmel, hogy Aradon is járuljon hozzá támogatásával egy belterjes kertészeti létesítéséhez, amelynek révén a piaci árak tetemesen alá szállnának.

Még fontosabb azonban, mert pillanatnyilag megszünteti a mizériákat, a gazdasági széknek az a terve, hogy a piacon, — addig is, amíg a múlt évben készített piaci szabályrendeletet a miniszter nem hagyja jóvá, — rendet csinál. Ez az új rend bizonyára nagyban hozzá járul majd ahhoz, hogy a kofák garázdálkodása véget érjen. A gazdasági széknek az a terve, hogy az aradi kofákat és a vidéki termelőket a piacon kettéválasztja. Ugy a termelőknek, mint a kofáknak külön helyet akar kijelölni és így a közönség tájékozva lesz, hogy kik a termelők és kik a viszontelárusítók, ami a bevásárlásnál nagy előny, mert az árakat felszólító kofákat mindenki kerülni fogja.

Ez a piaci reform már legközelebb életbe lép, ami bizonyára kellemesen érinti majd a közönséget, amelyet a város eddig csupán a pótlódó tekintetében kényeztetett el, az igaz, hogy nem csekély mértékben.

Ha ezen az úton haladunk tovább, úgy Aradon rövid időn belül nemcsak szórakozni, hanem enni is lehet majd, ami a jelenlegi helyzethez képest — vívmány.

Makó város közuti vasútja.

400.000 koronába kerül.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 14.

Makó város képviselőtét régen foglalkoztatja már a tótkomlós—makói vasút kiépítése, amelyet Sármezey Endre, a kisvasutak nagy tervezője, úgy ajánlott kiépítésre, hogy az egyúttal Makó városnak közuti vasútja is legyen. Legalább 5—6 ízben szőnyegen volt már ez a kérdés a képviselő gyűlésein, de mindig visszadták a tanácsnak, hogy készítse elő. Ma aztán végre valahára dűlőre jutott a kisvasút ügye. Eddig is Makó városán mult a kiépítés, mert attól volt függővé téve, hogy hozzájárul-e Makó 400.000 korona törzerészvény jegyzésével. A kiépítéshez szükséges tőke többi részét az érdekeltek községek és nagybirtokosok már jegyezték.

Makó város mai közgyűlésén úgy a tanács, mint a képviselő által kiküldött tanulmányozó bizottság azt ajánlotta, hogy a város — saját érdekében — ajánlja fel a 400.000 koronát.

Nagy Károly, Dóza Simon dr., Földesi Sándor, Dóza Sámuel dr. és még több városi képviselő szót az ügyhöz, valamennyien a részvényjegyzést ajánlva. A képviselő aztán be is látta a vasút szükséges voltát, különösen a tanyai lakosság miatt s megszavazta a 400.000 koronás részvényjegyzést.

A mai közgyűlés foglalkozott Horváth Aladár dr. rendőrkapitány fizetésügyével is. A Cseresnyés által kinevezett Szalay György rendőrkapitány fizetését — akit úgy a belügyminiszter, mint a közigazgatási bíróság végérvényesen elmozdított állásától — a képviselő 2000 koronában állapította meg. Ez azonban nem felel meg a törvény azon rendelkezésének, hogy a rendőrkapitány fizetésének egyenlőnek kell lenni a megye területén működő szolgabíróval. A képviselő ma nem határozott a fizetésrendezés dolgában, hanem átteszi az egész ügyet a vármegyéhez. Állapítsák meg ott, hogy mi fizetés jár a makói rendőrkapitánynak.

A vándorló karperec.

Az utolsó stáció.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 14.

Szobacicusnak lenni nem a legkellemetlenebb foglalkozás és nem gyűlölik azt az istenek, akit szobacicusnak teremtenek. Igaz ugyan, hogy e y szobacicus aránytalanul több csipkedésnek van kitéve, mint például az újságok részéről a rendőrség, de ez a szobacicusnak nem kellemetlen, mert hát ő; nem az újságok csipkedik. Így megállapítván a szobacicus szerepét a természet háztartásában, térjünk át a dolog himnusz oldalára és szóljunk röviden a szobakandurokról . . . pardon, szobainasokról is.

A kevésbé beavatottaknak mindenekelőtt megmondjuk, hogy a szobainast magyarul komornyiknak hívják. Vagy hogy teljesen világos legyen a dolog, a komornyik magyarul annyit jelent, hogy szobainas. Ez azonban nem tartozik a dologra, azért e rövid bevezetés után áttérünk tulajdonképpen tárgyunkra és elmondjuk mesénket egy szobainasról, egy szobacicusról és egy karperecről, amint következik:

A szobainast Mihucz Györgynek hívták, a szobacicus Somogyi Olga néven ismerték, a karperec pedig aranyból volt. A nyájas olvasó most már bizonyosan azt hiszi, hogy kezében tartja elbeszélésünk fonalát, pedig a nyájas olvasó téved. A történet nem olyan egyszerű és ott kezdődik hogy György ur, ki szobainas, büszkén és boldogan vitte magával az aranykarperecét, mely nem volt az övé. A karperec ugyanis Olga szobacicus záloga volt, de nem szerelmi záloga, hanem ellenértéke annak a husz koronának, melyet György Olganak kölcsön adott. A kitérő üzletet a pályaudvaron bonyolították le és ismételjük, a dologhoz semmi köze sincs a szerolemnak, annál is inkább, mert a történelem tanúsága szerint a szobacicusok sohasem a komornyikokat szeretik és viszont.

György tehát büszkén és boldogan sietett az aranykarpereccel egyik mellékszerelméhez és husz koronával megfogya bár, de törve nem (t. i. a karperec nem volt eltörve) nagyvilági előkelőséggel nyújtotta át szerelme zálogául a közönséges zálogot. Itt tehát Olga rövid időre kikapcsolódik a történetből és bekapcsolódik az a nő, kinek bájos karja köré a karperec kapcsolódott. Ezt a nőt nevezzük egyszerűen Julcsának, mert a szobainasok mellékszerelmét rendszerint Julcsának szokták nevezni.

Most jön a Nemezis, a karperec jogos tulajdonosa képében. Julcsa karján ugyanis addig csillogott az arany karperec, míg észre nem vette valaki, akinek nem szerelmi vagy közönséges zálog címén, hanem a legtermészetesebb tulajdonjognál fogva köze volt a karperechez. És miután azt akarta, hogy jogos tulajdonához közelebb köze legyen, vagyis a köz közte és a karperec között megsemmisüljön, jogtalan elu-

lajdonítás címén följelentést tett György ellen, kihez Julcsától a karperec szála vezeték. Mikor György az első idézést megkapta, kevés lelkiismeretfurdalással tovább vezette a karperec szála felé, aki itt visszakapcsolódik örök történetünkbe, melynek utolsó eseménye az aradi járásbírósnál játszódott le. A jogos tulajdonos nem tulajdonított valami nagy fontosságot a dolognak és nem kívánta a bűnös megbüntetését, ha lemond a karperecről. György ekkor látva, hogy a bűnös nem bűnhődik, férfiasan visszavezette önmagához a karperec szála, majd elgondolkodott:

— Lemondani, lemondani, könnyű nektek azt mondani. De hát akár lemondok, akár nem mondok le, a karperecet mindenhogyan elveszik, én tehát nagylelkű leszek és lemondok.

És lemondott. Sőt lemondott az Ogának adott husz koronáról is. És hogy teljes legyen a lemondás, Juliska is lemondott György szerelméről, akit most már csak az vigasztal, hogy neki nem mondtak fel.

Az alispán mulat.

Szék és revolver.

Nagy botrány Marosvásárhelyt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 14.

Marosvásárhelyt, mint tudósnok telefonon jelenti, múlt éjjel nagy botrány történt. A botrányt Reicher Aladár, a főispán által alispáni teendőkkel megbízott ideiglenes vármegyei főjegyző okozta és a vége egy csomó becsületsértési per lesz a járásbírósnál.

A hecc a Korzó kávéházban kezdődött. Reicher Aladár ott egyszerre csak szidni kezdte a zsidókat és a vendégek közül többször inzultált. A vendégek rászóltak a kávéra:

— Tessékelje ki ezt az embert!

A Korzó tulajdonosa távozásra hívta föl Reichert, aki nem akarta elhagyni a helyiséget. Erre a kávé a rendőrség közbejöttével távolították el az alispán helyettes főjegyzőt.

Reicher elkeseredésében a Transylvania kávéházba ment s ott akarta mérget kiöltetni. Sós Pál előkelő marosvásárhelyi polgárt lepszkolta, Kriszt kereskedőt leszidta. Schweizer kávést legazemberezte. Sós nem maradt adósa, Kriszt sem. Ez anyira felbőszítette Reichert, hogy üvegeket dobott Kriszt felé. Kriszt indulatossan kérdezte:

— Ki az a paraszt, aki üvegeket dobál?

— Én az alispán vagyok!

— Maga nem alispán, hanem... s itt egy nagyon goromba szó következett, mire Reicher fölkapott egy székot s hozzá akarta vágni Krisztot. Kriszt zsebébe nyúlt s elővett revolvert, de szerencsére nem sülhetett el, mert lefogták.

Schweizer, a kávé erre kiutasította Reichert, aki mindenféle sértő szavakkal illette.

A kávé följelentette Reichert, aki összesen 600 korona kárt is okozott. Bizonyos, hogy a többi sértett is föl fogja jelenteni.

Marosvásárhelyről jelentik, hogy Reicher az emlékezetes éjszaka után ma állásától felfüggesztette Kis Menyhért szolgabíró, aki nemrégiben állomáshelyéről menekülni volt kénytelen, mert főlebbvalója bejokottáltatta. A felfüggesztést azzal okolta meg Reicher, hogy Kis nem foglalta el hivatalát. Ezzel szemben Kis orvosi bizonyítványra hivatkozik, amely szerint magát megoperáltatni volt kénytelen s a műtét miatt nem ment hivatalba.

A belügyminiszter visszahelyezése állásába Kassai Imre körjegyző, akit az alispán és a közigazgatási bíróság 30 rendbeli sikkasztás miatt állásától felfüggesztett. A visszahelyezés Ugron főispán közbenjárására történt. Így hálálta meg a főispán a körjegyző politikai szolgálatait. Érdekes, hogy Kassa körjegyzője távira ilag tiltakozott a csendes visszahelyezés ellen.

Mindezek után kérdés: meg van-e elégedve Andrassy Gyula gróf a marostordai állapottal?

Tömeges fegyelmi a város tisztviselői ellen. a Bedő-ügy következményei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 14.

Még élénk emlékezetében lehet a közönségnek az a nagy port felvert eset, amely a nyáron történt a városházán. Mint ismeretes, Varjassy Lajos polgármester vizsgálatot indított a Munkásotthon ellen és a vizsgálatot Bedő Árpád dr. községi bírót bízta meg. A hetekig tartó vizsgálatnak az lett az eredménye, hogy Bedő Árpád dr. megállapította, miszerint Klopstein Ernő, az időközben megszökött szocialista párttitkár a rendőrség asszisztenciája mellett királysértést követett el. Bedő ezt közölte több újságíróval, amiért fegyelmi vizsgálatot indítottak ellene. A fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatnál Reicher Károly főügyész Bedő Árpádnak hivatalvesztésre való elítélését javasolta, a fegyelmi választmány azonban elvetette a főügyész indítványát és az iratoknak királyi ügyészséghez való áttételét rendelte el. Együttal meghagyta a választmány a polgármesternek, hogy indítson vizsgálatot, valjon a Klopstein királysértési ügyben a rendőrség, illetve egyes rendőrtisztviselők hibásak-e és amennyiben vétkeességük bejagazolódna, úgy indítsa meg ellenük a fegyelmi eljárást.

A fegyelmi választmány határozata alapján Varjassy Lajos polgármester meg is ejtette a vizsgálatot, de miután úgy tapasztalta, hogy a rendőrség részéről senkit sem terhel a felelősség, beszüntette az eljárást. Ilyképen már úgy volt, hogy a rendőrtiszteket a királysértési ügyben elkövetett mulasztásért nem vonják felelősségre, amikor Károlyi Gyula főispán is érdeklődni kezdett az ügy iránt és utasította a polgármestert, hogy Sarlot Domokos főkapitány és Zubor Andor aljegyző ellen, aki akkoriban mint rendőrfogalmazó működött, tegye folyamatba a fegyelmi eljárást. A polgármester a főispán utasításának eleget téve meg is indította az eljárást, amely most van folyamatban. Ugyancsak fegyelmi eljárást indítottak Greén Nándor helyettes főkapitány ellen is, de hogy milyen okból kifolyólag, azt titkolják a városházán. Greént a Klopstein-féle királysértési ügyből kifolyólag nem lehet felelősségre vonni, mert akkoriban, amikor az eset történt, szabadságon volt és nem is volt Aradon. Hogy ez a fegyelmi eljárás mégis összefüggésben van a királysértési esettel, az valószínű. Az ügy előzményeinek összes részleteit nem sikerült ugyan megtudnunk, de kiszivárgott, hogy Greén Nándor helyettes főkapitány és Bedő Árpád között a fegyelmi elrendelése előtt

heves jelenet játszódott le. Greén hazugnak nevezte Bedőt, aki visszahárította ezt a vádat Greénre. Hogy a két tisztviselő a Klopstein ügyből kifolyólag sértegette egymást, az bizonyos és így valószínű az is, hogy a Greén ellen elrendelt fegyelmi eljárás összefüggésben van a királysértési esettel.

Bedő Árpád dr. ügye már hetek óta a királyi ügyészségnél van, anélkül, hogy eddig érdemleges intézkedés történt volna benne. A többi fegyelmi ügy még szintén a vizsgálat első stádiumában van és így az eredmény egyelőre nem tudható. Valószínű azonban, hogy a három fegyelmi ügy simán fog elintézését nyerni.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: Fátum, színmű. Bemutató előadás. (Bérlés C.)
Szerda: Fátum, színmű. (Bérlés A.)
Csütörtök: Troubadour, opera. Fodor Aranka vendégfőléptével. (Bérlés B.)
Péntek: Carmen, opera. Fodor Aranka vendégfőléptével. (Bérlés C.)
Szombat: A szogun, operetta. (Bérlés A.)
Vasárnap: Delután: Koldusdiák, operetta. Ester: A dolovai nábob leánya, színmű. Paulay Erzsike vendégfőléptével. (Bérlés B.)

Kócián hangversenye.

Arad, október 14.

Vasárnap délután a Fehér Kereszt dísztermében nagy zenei eseménnyel kezdődött meg az idei hangverseny-szezon. Kócián Jaroszláv, a világhírű hegedűművész tartotta hangversenyét, olyan szenzációs sikerrel, melyhez fogható hiába keresünk az aradi hangversenyek annalesében. Ha a kezdetből kellene az idei hangverseny-szezonra következtetni, úgy az páratlan műelőzeteket tartogat a közönségnek, mert Kócián után alig képzelhetünk valami nagyobb attrakciót.

Kócián hangversenye művészeti dátum lesz, melytől a hangverseny eseményeket számitani fogják. A csodahegedűs valószínűsége hozta a közönséget, melyet elbűvölt, csodálattal ragadott és melyből olyan elementáris tetszenyilvánítást váltott ki, melyhez fogható Aradon koncert teremben még nem hallottak.

Kócián a hegedűjáték szuverénje. A négy húr mesteriben talán igen, de boszorkányosabban aligha lehet játszani. Flageolettok, pizzikátok, szédületes futamok, Kócián játékában könnyű ujjgyakorlatok. Paganini palpitáját például, melyről Paganini életrajzírói azt állították, hogy senki sem képes eljátszani, Kócián szédületes technikájával úgy játszotta, hogy a csodálkozás után a taps valószínűsége orkánja tört ki a hallgatóságból. Farasate cigánydalait anynyi érzéssel, elbűvölő tökéletességgel, szenvedéllyel játszotta, ahogy csak a művészek közül is a kiválasztottak szólhatnak a zenén keresztül a szívekhez.

Kócián páratlan művészete mindenkit meghódított és a vélemények meggyeztek abban, hogy Kócián egyenrangú művész Kubelikkal. A nagy siker indította arra Kócián impresszióját, hogy október 20-án még egy hangversenyt tart Aradon.

A nagy művész hegedűjátékát Weselsky zongoraművész kísérte zongorán. Weselsky nem a tucat zongoristák közül való. Nagy készséggel és nagy technikájú művész, aki önálló számaival is nagy sikert aratott.

Kócián hangversenyét nagyszámu, előkelő közönség hallgatta végig. H. G.

* A Fátum bemutatója. Zsiros István főhadnagy hatalmas siker, darabja, a Fátum, amely ma is allandóan műsoron van a budapesti nem-

zuel Színházban, holnap, kedden Aradon is bemutatásra kerül. A darab főszerepét, Vajkay László buszárfohadnagyot *Keszler Ede* játssza. A többi szerepek is igen jó kezekben vannak. Szendrey, Hunyady, Várnay, Dell, Mariházy, Harmath Józsa, Kápolnay Juliska, Szilágyi Berta, Körössy Juci, Szatmári és még többen játszanak a mozgalmas cselekményű darabban, amelynek a kiállítása is elsőrendű lesz, mert az igazgatóság teljesen új katonai uniformisokat készíttetett.

Kaszinótag, mint betörő.

A kompromittáló levelek.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 14.

Csinos kis botrány verte föl ma este felé a fővárosi Nagykorona-utca nyugalmát. Az egyik bérpalota házmestere 6 óra tájban észrevette, hogy az egyik másodemeleti lakás ajtaját egy elegáns, idegen ur nyitogatni próbálja. Nem szólt semmit, csak figyelő állásba helyezkedett, s csupán akkor avatkozott a dologba, amikor az idegen szerencsésen felnyitotta az ajtót, s el tűnt a homályos előszobában. Ekkor maga mellé vette a földszinten lévő kézműáranykereskedés egyik véletlenül ott lévő házi szolgálóját, s azzal együtt utána lopózkodott a titokzatos betörőnek. De mivel a két férfi közül egyik se mert bemenni a lakásba, telefonice rendőrt hívtak a főkapitányságról s ennek a segítségével csakhamar lefűlelték a látszólagos tolvajt, aki épp az egyik szekrény ajtaját feszegette. Az idegen ur, mikor a rendőr nyakoncsipte, kétségbeesve erősítgette, hogy ő a lakás tulajdonosnőjének, E. B. asszonynak a férje. Ez a furcsa állítás még inkább hozzájárult ahhoz, — bár anélkül is elég ok volt rá — hogy a rejtélyes gavallért bekísérjék a főkapitányságra, annál is inkább, mert a házmester, akinek ismernie kell minden lakóját, határozottan kijelentette, hogy E. B.-nének nincs is férje. A főkapitányságon az inspekciós tisztviselő azonnal kihallgatta az előkelő betörőt, s ekkor kiderült, hogy az az utolsó betűlg igazat mondott. Csakugyan a felesége lakásába akart betörni, még pedig abból a célból, hogy néhány fontos levelet megszerezzen.

A furcsa ügy részleteire vonatkozólag a bekísért uri ember a következőket adta elő a főkapitányságon:

— Julius végéig együtt éltem a feleségemmel, aki egy fővárosi háztulajdonosnő egyetlen leánya. Vidéki birtokos vagyok, de télen át a fővárosban lakunk, ahol mindennap elszoktam járni az egyik előkelő kaszinóba. A fogalmazó ur, ha odatelefonál, könnyű szerrel megállapíthatja a személyazonosságomat Juliusban a feleségem a falusi lakásunkban elcsipett véletlenül egy levelet, melyet egy asszonyismerősöm intézett hozzám. Ezt az asszonyt még a házasságom előtti időből ismerem s vagyok olyan tisztességes ember, hogy beismerem, a barátságunk több volt a bizalmasnál. Férfi ember az ilyesmit nem veszi olyan szigorúan s bár becsületszavamra kijelentem, hogy szerettem és most is szeretem a feleségemet, néha megtörtént, hogy — ha Pestre jöttem — fölkerestem ezt a régi hölgyismerősömet, aki különben egy elhalt államvasuti főmérnök özvegye. Ez a nő, bár sokszor megkértem, hogy ne írjon, elkövette azt a könnyelműséget, hogy többször leveleket intézett hozzám s egy ilyen levél került Juliusban a feleségem kezébe. A feleségem nem szólt nekem semmit, hanem lázasan kutatni kezdett az írászatlomban, s az egyik fiók

felfeszítése után még négy másik levélhez is hozzájutott. Mivel ezek a levelek kétségtelenül igazolták előtte, hogy megcsaltam, július 26-án elutazott hazulról, s csak Budapestről értesített, hogy nem akar tovább élni velem és haladéktalanul megindítja ellenem a válópört. Be is váltotta a fenyegetését, külön lakást bérelt a Nagykorona-utcában (az anyjával szomszédos házban, mert az anyja bérpalotájában nem volt üres lakás) s egy ügyvéd után beadta a keresetet. En sehogysé akartam beleegyezni a válásba, mert — amint említettem — szeretem a feleségemet. De az ügyvéd, akit fölkerestem, figyelmeztetett, hogy a válást az akaratom ellenére is kimondják, mert a levelek kétségtelenül igazolták, hogy megcsaltam a feleségemet. Ez a dolog nagyon fölzgatott, s mivel semmi szín alatt se akartam beleegyezni a válásba, napok óta küzködtem a gondolattal, hogy akármily veszedelem árán, de meg fogom keríteni a veszedelmes dokumentumokat. Ezért nyitottam föl álkulcsal a lakás ajtaját, s ezért törtem be a feleségem hálószobájába. Fájdalom, nem sikerült a tervem, de az a körülmény, hogy ilyen eszközöktől se riadok vissza, csak hogy a válást megakadályozzam, talán meg fogja győzni a feleségemet, hogy igazán szeretem.

A rendőrtisztviselő, akinek kérésére a kaszinó két tagja készségesen igazolta a földbírtokost, jegyzőkönyvet vett föl a különös esetről, aztán szabadon bocsátotta E. B. urat.

A vaggongyár ujjáépítése.

Egymillió kétszáz ezer koronás építkezés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 14.

Az aradi *Weitzer János vaggongyár*, a mint ismeretes, régebben elhatározta, hogy összes műhelyeit, amelyek egyrészt avulni kezdtek, másrészt a fejlettebb technikának nem feleltek meg, ujjáépíti. A várostól megvett telken már meg is kezdődött ez az építkezés, amelynek folytatása ügyében a gyár ujjáalakított igazgatósága tegnap hozott határozott. Az igazgatóság az ugyancsak tegnap tartott közgyűlés után, amelyről lapunk más helyén közlünk tudósítást, érdekes ülést tartott, amelynek határozatait az alábbiakban közöljük.

Az igazgatósági ülésen társulati elnökkel *Schoeller Richard* lovagot, alelnökkel *Fábry Sándor* dr. t. a végrehajtó-bizottság tagjaivá pedig az elnökségen kívül *Sármezey Endrét*, *Herzel Barnátot* és *Heinrich Sándort* választották meg.

Müller Gyula műszaki igazgató bejelentette az igazgatóságnak, hogy a vaggongyár átalakítási munkálatainak első részét, amelyre 600.000 korona volt előirányozva, jobbra befejezték. A további munkálatokra ugyancsak 600.000 korona erejéig kért felhatalmazást. Bemutatta a további átalakítások tervezetét, amelyek szerint a gyárnak egységes rendszerben való átépítése a jövő év őszén lesz készen. A modern szellemben átalakított gyár így jelentős megtakarításokkal és nagyobb munkaerő-értékesítéssel folytathatja működését.

Az igazgatóság a jelentést tudomásul vette, és a műszaki igazgatónak a további 600.000 koronára a felmentést megadta.

Ezután az igazgatóság a tisztviselők és alkalmazottak helyzetével foglalkozott és azt kellően méltányolva, *fizetésjavításokra évi tízenkétezer* koronát szavazott meg.

Mosolygó halottak.

Puci, a tárogató.

Arad, október 14.

„Hej, sűrű gyász van a cigánysoron! . . .” Az aradi cigánysoron, a mely az Alsó molaár-utcán tul huzódik és ahol a hegedü-bandák fáradt titánjai laknak nappal-alvó életet, igazán sűrű ez a gyász. Meghalt az aradi cigánybandák legérdekesebb, legnevezetesebb embere: *Puci*, a tárogató.

Nagy darab mosolygás volt a megjelenése is. Kerek, tömzsi képe, apró szemei, kis fekete bajusza klasszikus cigány ábrázatot formáltak, amely még tipikussá vált, a mikor a klarinétot fujta s a két arca két zsemlye nagyságra dülledt ki a nagy igyekezet közben.

Kovács Puci István azelőtt is sok jókedvet trombitált ki az emberek lelkéből, amíg csak klarinétos volt. Hanem azután jött a kuruc divat. A halottaiból föltámadt tárogató hódított mindenütt, a *Bercsenyi kesergője*, a *Béri Balog Ádám* nótája vándorolt a hangversenytermektől a grammofonig. Puci ez időben a tárogató szerelmesedett bele, s annak élte minden idejét.

Persze, a tárogató nem járhatott fekete szmokingban, a hogy a banda többi tagjai. Puci fekete magyar ruhát csináltatott magának, rojtos nyakkendővel, kerek Kossuth-kalappal. Így, hóna alatt a buzgó fuvószerszámmal járt az utcán, a kocsmában. S a cigánybandában, ahol játszott — többnyire a *Gyurkovicsék*hoz volt esküdvé, — mindig volt egy szóló szám. A többinek ácsi volt, s Puci a középben elhelyezett székről a ny áhitattal fujta:

Török bársony süvegem . . .

Jött azután az ünnepek ünnepe, a Rákóczi-ünnep. Az öreg Puci csupa kurucvér volt. Fűtyült a bandára, s maga ment az ünneplő társaságok közé s zengte a kuruc nótákat. Sőt ennél is többre vitte a vágya. Fölment a polgármesterhez:

— Instálom alássan, polgárnagy ur: tessék megengedni hogy az ünnepély alatt a városháza tornyáról tárogatót fujjak. Olyan szép lesz az, instálom; még a Pernyáiban is meghallják . . .

A vágyából nem lett semmi. A mai kornak már nincs érzéke a hangulatos dolgok iránt. Puci ezzel a sóhajjal érte be:

— Pedig milyen szép lett volna . . .

A tárogató révén másutt is ismerték; a Konstantinápolyban járt aradi cigányok között volt ő is. A társai meg is gyanúsították . . .

— El akart szöktetni a gyalázatos, egy egész félháremet . . .

Az idei nyáron nagy kitüntetés érte őt is, meg a tárogatóját. Lelkendezve mesélte az újságíróknak, akik csaknem mind ismerték:

— Nagy dolog, szerkesztő ur instálom. Herkules fürdön voltam, s a *Kossuth* Ferenc kegyelmes urnak játszottam a tárogatót. A Kossuth Ferencnek. Ott volt a Barabás Béla nagyságos ur is. Az meg is mondta a Kossuth kegyelmes urnak: „Ez a Puci, a tárogató! . . .”

Igen sokra tartotta ezt a dicsőséget, amelynek értékét csupán az csökkentette előtte, hogy a miniszter a tálcázásnál csupán egy koronát adott neki. Hanem a társai fölvilágosították, hogy az államférfiak sohase tudják kellően méltányolni a cigányt.

— A Tisza Kálmán egy hatost adott a Hamza Miskának . . .

Az aradi bandákkal, ahol a legrégebb emberek egyike volt, sok civódása volt. A többi mániának mondta a lelkesedését: azt mondták, hogy annyira beléhabarodott a kuruc nótákba, hogy egyébre sem lehet használni. Pedig a cigánybanda csak úgy tud megélni, ha a pesti premiérek után egy héttel már játsza az új operettet, s az orfeum nyomában az új kuplékat.

Kétszáz esztendő előtt kellett volna születnie. Akkor talán kísértő muzsikusa lehetett volna az ágyu-

füst szagában, csaták szomszédságában mulató, kesergő kuruc hadnagyoknak, kapitányoknak. Maga is sokszor kesergett így, amire azt mondták neki a cigány-kollégák:

— Te mertél volna Puci? Az első ágyulóvéstül úgy megszaladtál volna, akár egy versenyparipa!...

Most már nem tréfálnak, évődnek vele. Meghalt a tárogatónak szerelme muzsikusa. Három hétig volt beteg; valami vérmérgezés érte s az szőlította, ötvenhat éves korában a másvilágra, ahol az unatkozó kuruc lelkeknek ugyis nagy szükségük lehet eiganyra, tárogatóra.

Kedden délután fél négykor temetik. Az öreg szokás szerint, valahány cigánybanda van, mind kivonul a végtiszességre, s a koporsója után fog sírni a kétszáz esztendősi fájdalom, amely az ő tárogatóján keresztül olyan sokszor kesergett:

Gyöngye violának letört az ága...

Vérengző százados

Ismét katonai botrány.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 14.

Abbáziából ismét katonai botrány híre érkezik. A botrány ezúttal nem a rendes sablonok nyomán halad: vannak benne újszerű elemek is. Végeredményként azonban az is konstatalható, hogy a kardviseléssel való visszaélésnek ilyen visszatartó esetét csak ritkán volt alkalma feljegyezni a nap krónikásának.

Távirati tudósításunk:

Kürschner Ferdinánd cs. és kir. vadászszázados, aki hosszabb szabadságidejét Abbáziában tölti, kiros és nagy felűnést keltő botrányra lett központja. A botrány másik szereplője Fuch Frigyes hajómérnök, aki egy stuttgarteri motorcsónakgyárat képvisel Abbáziában. A százados egy üzleti ügy révén ismerkedett meg a mérnökkel. Egy motorcsónakot rendelt ugyanis a mérnöktől s mikor ez már megtette a szükséges intézkedéseket, visszavonta a rendelést, amiáltal a mérnök érzékeny kárt szenvedett.

Pénteken este történt, hogy a százados egy vendéglőben találkozott a mérnökkel. A mérnök odament Kürschnerhez és figyelmeztette, hogy illendő dolog lenne, ha legalább a kárát megértené. A százados nem felelt a megszólításra, hanem elutasítólag intett kezével. Ez a modortalanság annyira felingerelte a mérnököt, hogy néhány sértő szót mondott a kapitánynak, amit ez újabb sértésekkel tetézt. Fuch erre dühében többször arculütötte a polgári ruhában lévő századosot. A dolog dulakodásra került s csak a vendéglő személyzete akadályozta meg, hogy a botrány még nagyobb méreteket nem öltött. A százados eltávozott s másnap provokálta a mérnököt.

A mérnök is megnevezte megbizottjait, de a tárgyalások nem vezettek eredményre. A százados segédei ugyanis előbb pisztolypárbajt követeltek s amennyiben itt sebesülés nem történik, a párbajnak nehéz kardokkal való folytatását. Ebbe a mérnök segédei nem akartak beleegyezni. Egész vasárnapig húzódott a dolog, ami annyira felbőszítette a századosot, hogy vasárnap reggel egyenruhába öltözve megjelent a mérnök lakásán s bebocsájtást követelt.

Még csak reggel 7 óra volt s a mérnök még ágyban feküdt. A szolgák nem akarták a századosot beengedni, mire ez *revolvért rántott* s mindenkit lelővéssel fenyegetett, aki utját állja. A szolgák rémülten futottak szét a dühöngő ember elől, Kürschner pedig bemont a hálószobába. Egyenesen a mérnök ágyához tartott s az ágyban fekvő emberre rohanva, kirán-

totta kardját s több erős vágást mért a mérnökre, aki súlyosan megsebesült. Még szerencsének tekinthető, hogy az egyik vágásnál a kard pengéje lapra fordult s eltört, úgy, hogy a vérengző katonatiszt nem vette többé hasznát.

A mérnök segélykiáltásaira berohantak a szolgák s lefoglák a dühöngő századosot. Kardjának még meglévő részét elvették tőle s Kürschneret bekisérték a rendőrségre. A rendőrség távirati értesítése folytán csakhamar megérkezett Abbáziába a fiumei térparancsnokság két kiküldöttje, akik letartóztatták a századosot és átszállították Fiumébe. A véres botrány óriási izgalmat okozott. A mérnök iránt, kinek *állapota aggasztó*, nagy részvét nyilatkozik meg.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az Aradi Magántisztviselők Egyesülete legutóbb tartott közgyűlése alkalmából táviratban üdvözölte Kreutzer Lipót dr.-t, a magyar magántisztviselők ismert, kiváló tehetségű vezetőjét. Kreutzer az üdvözlést most a következő *Bokor* Alajshoz, az Aradi Magántisztviselők Egyesülete elnökéhez írt levéllel köszönte meg:

Mélyen tisztelt elnök ur! Külföldön jártam, Dél-Franciaországban és most került csak a kezembe az Önök szíves üdvözlő sürgönye, a melyért az aradi kartársaknak sokszoros köszönetet mondok. Nagyon megörültem ennek a sürgönynek, de nem azért, mert velem foglalkozik (nagyon szerettem volna, tulajdon hangon) hanem örülök neki, mert az aradi egyesület ujjászületését jelenti. Remélem, hogy az ujjászületett egyesület élénk életet él majd és nem nagyon sokára, mihelyest szerét ejthetem, ellátogatok Aradra. Aradi elvbáratáinknak sokszoros köszönet és őszinte üdvözlét. Igaz nagyrabecsüléssel, Kreutzer Lipót.

A kiegyezés a Ház előtt.

Tanácskozások Bécsben.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 14.

A kiegyezés szerdán a Ház elé kerül. Ha kerül. Bécsből ugyanis homlokegyenest ellentmondó hírek érkeznek a kiegyezés dolgáról, amelyről az alábbiakban számolunk be:

Bécs-ből táviratozzák: Ma délelőtt politikai körökben az a hír terjedt el, hogy Aerenthal belügyminiszternek Wekerlével való találkozása nem végződött kielégítő eredménnyel és hogy Aerenthal *kénytelen az ellen étek miatt állásától megválni*. Prágából már azt jelentették, hogy Aerenthal már be is adta lemondását, mivel a tárgyalások során közte és Wekerle között a közjogi ellentétek úgy kiélesedtek, hogy a válság nem volt többé elkerülhető. Mindezek a hírek, amint föltétlen bizonyossággal jelenthetjük, *nem felelnek meg a valóságnak*.

Wekerle és Beck miniszterelnökök, akik belevonták tanácskozásukba Aerenthal külügyminisztert is, rövid tárgyalás után megállapodtak abban, hogy a kiegyezési tárgyalások alapján készült javaslatokat *nem fogják holnapután a parlamentek elé terjeszteni*. Ugy Wekerle, mint Beck kijelentést fognak tenni a magyar, illetve az osztrák parlamentben. A kijelentés lényege az lesz, hogy a király betegsége miatt a két miniszterelnök kénytelen volt elállani attól, hogy a javaslatok szövegét ő felsége elé terjessze, mivel a különben már lábbadozóban lévő uralkodót nem terhelhette a javaslatok megvizsgálásának nehéz munkájával. Mivel a javaslatok ilyen körülmények közt nem kaphatták meg az előzetes szankciót, nem is lehet azokat a parlament elé terjeszteni. Mivel azonban

a két miniszterelnöknek már a tárgyalások során alkalma volt a javaslat főpontjait a király tudomására hozni s ezekhez az uralkodó hozzájárulását megszerezni, ezeket a felség által is jóváhagyott pontokat a parlamentekkel is közölhetik.

Későbbi távirat jelenti:

Ma délben vette Wekerle Sándor miniszterelnök azt az értesítést, hogy ő felsége a kiegyezéshez az előzetes szankciót megadta. A miniszterelnök a kiegyezési szerződést *szerdán nyújtja be a képviselőházban*, hosszabb beszéd kíséretében.

A *Nordd. Allg. Ztg.* hetiszemléjében az osztrák-magyar kiegyezésről a többiek közt a következőket írja: Nagy elégtétellel tekinthet a két kormány a befejezett műre, amely a Habsburgok trónján ülő tiszteletreméltó uralkodót a birodalom további fejlődésének egyik súlyos gondjától megszabadította. A császár és király majdnem 60 éves uralkodása alatt népét odaadó atyai gondoskodásban részesítette s szeretetet és tiszteletet keltett benne maga iránt, amelynek jelei az uralkodó legutóbbi megbetegedése nyomán ismét kifejezésre jutottak. Az első hírek Németországban is a benső rokonszenv érzését keltették s általános az a kívánság s remény, hogy az uralkodó betegségből nemsokára teljesen felépüljön és Ausztria-Magyarország népei még sok éven át élvezhessék igazságos és bölcs uralmát. A kiegyezés csak nagy akadályok legyőzése után jöhetett létre. Kiváló nemzetközi jelentőséget ad a kiegyezésnek az a körülmény, hogy újra megpecsételi a két államfél belső összetartozóságát, a mi egyedül szilárd biztosítéka az osztrák-magyar monarchia nagyhatalmi állásának. Wekerle dr. miniszterelnök azon kívánságához, hogy a béke ne csak időleges, hanem tartós legyen s alapját képezze mindkét állam felvirágzásának, a monarchia határain túl egy ország sem járul őszintébben hozzá, mint Németország, amely Ausztria-Magyarország nagyhatalmi állásának érintetlen fentartásában világ-részünk békés fejlődésének legfontosabb biztosítékát látja.

A puchói nábob.

Az aradi automobilszédelgő.

Ismét munkában.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 14.

Négy évvel ezelőt történt, de még meg lehetőszen emlékeztet az „automobil szédelgő” néven ismert szélhámosfogás, amelylyel több aradi és aradmegyeri uriembert font be a *puchói nábob* néven ismert Jankovich Gyula. Akkor tájt sűrűn szerepelt a lapok törvényszéki rovatában Jankovich Gyula neve. A kiváló tehetségű ember, akit előkelő családi összeköttetéssel könnyen karrierhez segítettek volna, évek óta a szélhámosmáskodásból él. E miatt már meggyült a baja 1900. évben a berlini Landesgerichttel, amely okirathamisításért és 5 csalásért össz büntetésül egy évi fogházra ítélte. Mikor ezt a büntetését ott kitöltötte, a berlini Landesgericht kiszolgáltatta a budapesti büntető törvényszéknek, amely közel száz rendbeli csalás, sikkasztás miatt kérte a kiadatását. Közel egy hétig tárgyalta akkor a büntető törvényszék a puchói nábob monstre bűnpörét s az eredmény az lett, hogy Jankovich genialitásával annyira kivágta magát a sok vád alól,

hogy a bíróság mindössze csak egy évi börtönrre ítélte el s ezen büntetésének nagy részét is kitöltöttnek vette az elszenvedett vizsgálati fogsággal.

Jankovich Gyula Józsefről azóta nem jött hír. Kiközölt Rákosszentmihályra. Egyideig megbecsülte magát, de azután ismét folytatta régi mesterségét, a szőlőművelést. A Neues Wiener Tagblattban közzétett hírdetéseiben kölcsönök megszerzését ajánlotta a katonatiszteknek. A hirdetésre Schönowszky Miksa lebergi kapitány jelentkezett, aki 6000 korona kölcsönt akart Jankovich révén felvenni. Jankovich azzal a hitegetéssel, hogy a kölcsönt a Standard életbiztosító társaságnál kötendő életbiztosítás mellett fogja megszerezni, a kapitánytól előzetes költések címén közel 2000 koronát csalt ki. Mikor pedig a kapitány már sürgetni kezdte a pénzt, Jankovich kijelentette, hogy a biztosító társaság nem akceptálta az életbiztosítási ajánlatot s így a kölcsön dugába dőlt.

A kapitány erre visszakövetelte a pénzt, de Jankovich ahelyett, hogy a neki előzetes költségekre küldött összegeket visszatérítette volna, még feljelentéssel fenyegette meg a kapitányt, akit egyik levelében becsületsértő kifejezésekkel is illetett. Schönowszky kapitány most már érdeklődni kezdett közelebről is Jankovich kiléte iránt s midőn megtudta, hogy kivel van dolga, büntető feljelentést tett ellene.

Vele egyidőben még báró Leoprechting Teréz müncheni magánzórázó és Roesner Brunó boroszlói lakos tettek a pestvidéki törvényszéknél feljelentést Jankovich Gyula József ellen. A befejezett vizsgálat után a pestvidéki kir. ügyészség család büntette, zsarolás kísérlete és becsületsértés vétsége miatt adott be vádiratot Jankovich ellen. A müncheni báró és Roesner Brunó panasza tekintetében azonban az ügyészség, mivel Jankovich tagadásával szemben a panaszosok kellő bizonyítékot a vádemelésre nem adtak, megszüntette Jankovich ellen a nyomozást.

SPORT.

Aradi atléták győzelme Budapesten.

Fényes eredménnyel állotta meg helyét az Aradi Atlétikai Klub ugró gárdája folyó hó 13 án vasárnap a budapesti Műgyógyászati Atlétikai és Football Klub országos versenyén. Az atléták ötös ugró csapata, mely a szeptemberi aradi országos versenyen olyan kiváló eredményt ért el, hogy a vasárnapi versenyen favoritként indult, bebizonyította a szereplésével, hogy eszidőszereint az Aradi Atlétikai Klubnak van az országban legtöbb első klasszisú magas ugrója. Fővárosi egyletek csapataival szemben könnyed fölénnyel győzött a csapat, melynek tagjai közül Szathmáry Kálmán 171 cm. es ugrással első, Valerian László pedig 166 cm. rel második egyéni győztes is lett. Előbbi, aki most az ország legjobb rudmagasugrója, a versenybenben indulván, megjavította 3 méter 41 cm.-es ugrásával a saját maga által néhány hét előtt felállított országos rekordot. Ezek voltak a sportünnepély legkimagaslóbb eseményei, amiért méltán megérdemelte az aradi atlétikai klub azt a tüntető óvációt, amiben az ezer főre menő közönség és kilenc versenyző egyesület vezetősége és versenyző gárdája részesítette. Szép sikert ért el ifj. Nyáry Béla, az Aradi Atlétikai Klub jó képességű rövidtáv futója is, aki a 60 yardos futásban 88 versenyző közül negyedik győztes lett. Az Aradi Atlétikai Klub vezetőségét a versenyen Preisinger Béla tükár képviselte.

+ Malone Vincenzó vívóiskolája. Malone Vincenzó, a kitűnő olasz vívómester holnap kezd meg vívótanfolyamát az Iparosházban lévő helyiségében. Malone, akit az aradi sportkedvelők közönségnek felesleges ajánlanunk, kedden, csütörtökön és szombaton tart órákat, reggel 8-12 ig, délután 2-3 óráig és délután 4 órától este 9 óráig.

A király betegsége.

Ellentmondó hírek.

A király orvosa nyilatkozik.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 14.

A mai jelentésekből megállapítható, hogy bár ő felsége állapotában tartós javulás nem állott be, betegsége valamivel kedvezőbbre fordult és így komolyabb veszedelemről egyelőre nincsen szó. Noha a jelentések némileg ellentmondók és feltétlen hitelességükben bizni nem igen lehet, annyi mégis konstatalható, hogy a katasztrófa, amelyet egyes hírek oly közel állónak mondtak, talán csak rövid időre ugyan, de elhárult.

Persze sok szó fér ahhoz, hogy azok a jelentések, amelyek ő felsége állapotának jobbra fordulását jelzik, mennyiben érdemelnek hitelt. Udvari körökben szigorú cenzurát gyakorolnak minden a nyilvánosság elé bocsátott hír felett és így nem lehetetlen, hogy a mai jelentések szépíteni igyekeznek állapotát, annál is inkább, mert valószínűleg attól tartanak, hogy a helyzet rideg feltárása zavarokra adhatna okot, noha ez sem valószínű, mert a két monarchiában már napok óta el vannak készülve a legrosszabbra.

Ő felsége állapotáról alábbi távirati tudósításaink szólnak:

Bécs, október 14. A cs. k. távirati iroda jelenti: (Délelőtt 10 órakor.) Ő felsége az éjszakát meglehetősen jól töltötte, 5 és fél órakor reggel felkelt és ebben az időben nem volt láza. Csak reggel 8 óra felé állott be könnyebb láz, amely megszakitással még most is tart. A katarrus mint ilyen enyhülni kezd. A köhögési inger nem oly intenzív többé. A váladék bőséges. A felség erőállapota és táplálék felvétele kielégítő. Objektív érzése általában nem kedvezőtlen.

Bécs, október 14. Ő felsége állapotáról a császári királyi távirati iroda Schönbrunnból este a következő értesítést kapta: Hőmérséklet dél óta emelkedett, de nem magasabb, mint az előző napokon. Főállapot kielégítő, táplálékfelvétel elégséges. A mai nap jobbnak mondható.

Ma a következő híreket kaptuk:

Bécs, október 14. A Korr. Wilhelm jelenti: A mai éjszakát ő felsége ismét nyugodtabban töltötte. Ma reggel a felség ismét valamivel később ébredt, mint máskor. A hosszabb ideig tartó alvás felüdítette az uralkodót. A felség éjszakai nyugalmát köhögési inger egynehányszor zavarta. A test hőmérsékletének emelkedése a reggeli órákig tartott, reggel azonban a hőmérséklet ismét alábbszállt. Amidőn ő felsége az ágyból fölkel, Kerzl dr. udvari tanácsos, a király házi orvosa alaposan megvizsgálta és állapotát kielégítőnek találta.

(Felhivatalos jelentés.) A tegnap és ma a király állapotáról közrekerült aggasztó hírek, mint a M. T. I. felhatalmazással jelenti, teljesen alaptalanok. A király jól érzi magát.

Madrid, október 14. A Korrespondencia jelenti: A királyi pár ausztriai utazásának tervét végleg eljuttették. A király és a királyné e hónap végén Angliába utaznak. A bécsi spanyol nagykövet megbízást kapott, hogy ezen

elhatározásukat köztegye azon hozzáadással, hogy azon esetre, ha Ferenc József császár és király állapota javulni fog, a spanyol királyi pár Angliából való visszatérése alkalmával fog Bécsbe utazni.

Bécs, október 14. Jól informált körökből a következőket jelentik a király állapotáról:

Tegnap éjjel a király állapota éjjel nem volt jó, de azután javult. A király elaludt és ma reggel, amikor felébredt, láztalan volt. A hurut állandó. A beteg szubjektív állapota jó.

Bécs, október 14. Megbízható forrásból jelentik, hogy a királyt a múlt éjjel nyugalmában gyakori és erős köhögés zavarta meg. A hurut erősen terjed. A rossz éjszaka után a király reggel kissé frissebbnek látszott s mintha ereje is visszatért volna.

Bécs, október 14. Egy hírlapíró ma felkereste Kerzl dr., a király orvosát, aki az uralkodó állapotáról a következőket mondotta:

— Ő felsége gégefőkatharrusban és ezenkívül bronchitisben szenved. Hozzájárul ehhez, hogy két hét óta láza is van, amelyet eddig egy percre sem sikerült eloszlatni. A láz nagyon kimerítette a királyt, minek folytán beállott az étvágytalanság is s az uralkodót csak nagynehezen lehetett rávenni, hogy táplálékot vegyen magához. Emellett a király nagyon sokat dolgozott. Általános állapota azonban mindezek ellenére is kielégítő, szív működése szintén. Tüdeje a körülményekhez képest rendesen működik.

— Lehet-e komoly veszedelemtől tartani? — kérdezte az újságíró.

— Erre nem felelhetek, — válaszolt Kerzl, — de nem is szabad felelnem. Az efféle katharrus legalább is olyan valami, amely a legnagyobb óvatosságra kötelez. Egy öreg emberre nézve különben a legkisebb betegség is veszedelmes. Remélem azonban, hogy a király erős szervezete lebirja küzdeni a betegséget.

Későbbi távirat jelenti: A király a tegnapi napot a lehető legrosszabbul töltötte. Noha állapota nem volt aggasztó, mégis komolynak volt tekinthető. Őfelsége tegnap éjjel igen nyugtalan volt. Egész éjjel köhögött és összesen alig két órát aludt. A láz is erőt vett rajta, ám dacára ennek, már reggel öt órakor felkelt és íróasztalához ült, de csak a legfontosabb ügyeket intézte el, többek között a kiegyezés előzetes szankcióját.

Mikor ma reggel Kerzl dr. udvari tanácsos megvizsgálta őfelségét, konstataulta, hogy dacára a rosszul töltött éjszakának, a király állapota sokkal jobb mint tegnap volt, sőt láza is teljesen elmúlt.

Igaz ugyan, hogy a köhögés ugyszintén a nátha és a rekedtség sem múlt el, de őfelsége objektív állapota reggel kedvezőbb fordulatot vett.

A király étvágya ma sem volt valami különös és délelőtt újból elfogta a láz, ám dacára ennek ismét íróasztalához ült és több fontosabb ügyet intézett el. Őfelsége környezetének kijelentette, hogy ma jobban érzi magát és hangulata is sokkal kedvezőbb, mint tegnap volt. Az orvosok remélik, hogy a beállott javulás állandó lesz és néhány nap múlva őfelsége egésze teljesen helyreáll. Tekintettel a király aggkorára, természetesen még újabb komp-

likációk is beállhatnak, amelyeket előre nem lehet megakadályozni.

A schönbrunni kastély előtt egész nap óriási tömeg állott, amely csak akkor oszlott szét, amikor este nyolc óra után őfelsége szobájában eloltották a lámpát, ami azt jelentette, hogy a király elaludt. Elalvása előtt újból megvizsgálták az orvosok. A vizsgálat, amely egy óráig tartott, megállapította, hogy teljes fordulatot a javuláshoz a mai nap sem hozott, mert a köhögés még állandóan tart.

A német császár, az olasz király és a spanyol király naponta kétszer kapnak távirati értesítést őfelsége állapotáról. *Mária Valéria* és *Gizella* főhercegnőket minden orvosi vizsgálat után telefonon értesítik, hogy a betegség milyen fordulatot vett.

A Kossuth-szobor helye.

Ujabb kísérletek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 14.

A város művészeti bizottsága ma délután a Kossuth-szobor bizottság tagjaival együtt megtekintette a városház előtt felállított szilhuettet, hogy kijelölje a szobor végleges helyét, melyre nézve ugyan a közgyűlés már határozatot hozott, de amelyet valószínűleg meg kell változtatni. A bizottsági tagok észrevételeit meghallgatta *Margó Ede* szobrász is, a Kossuth szobor egyik tervezője és alkotója.

A bizottság hosszas és alapos tárgyalás és megbeszélés után arra a meggyőződésre jutott, hogy a szobrot a városház előtt felállítani nem lehet. A szobor művészi hatását ugyanis nagyon lerontanák a városház nagy arányai, a hatalmas torony és általában az egész monumentális épület teljesen elnyomná a szobrot, olyannyira, hogy az semmiképpen sem érvényesülhetne. Különösen maga a főalak, Kossuth alakja alig volna szembevetendő.

De viszont a szobor is rontaná azt a művészi hatást, melyet ma a városház a szemlélőre gyakorol. A városház legszebb része, a főbejárat teljesen eltűnne szem elől, de vesztene szépségéből az egész épület is.

E szempontoktól vezérelve, a bizottság *Steiner József* indítványára arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szobor felállításával másutt kísérletez. Az *Andrássy* ut és a *József* főherceget torkolatánál az ut közepén a kerámiton állítják fel holnap a szilhuettet és a nap folyamán a bizottság itt folytatja a szemlét, hogy megállapítsa a szobor végleges helyét.

Az ötlet, hogy a szobrot az ut közepén állítsák fel, kétségtelenül tetszelős és első pillanatra leginkább kivételnek látszik. Valóban impozáns látvány volna a hatalmas szobor az ut közepén. De viszont nem volna a szobornak háttér, ami nagyon sokat levonna művészi értékéből, sőt teljesen leronthatná azt. A szobor háttér nélkül szinte elképzelhetetlen, különösen olyan helyen, ahol egyik oldalon már egy hatalmas palota, a csanádi vasutak palotája áll, a másik oldalon pedig, a sóhivatal helyén, szintén nagyarányú palota építésére készülnek. A háttér nélküli elhelyezés ellen szól az a körülmény is, hogy Kossuth alakja ebben az esetben háttal állana az *Andrássy*-térnek, tehát éppen a város azon részének, amely a legforgalmasabb.

Ilyen körülmények között nehéz választása lesz a bizottságnak, amely bizonyára mindent jól fontolóra vesz, mielőtt a szobor elhelyezése ügyében határoz.

HIREK.

Az aradi atléták.

Az aradi atléták Budapesten első díjat nyertek.

Aradiak győzelmére
Felajzom a lantot,
Aradiak győzelméről
Hadd zengjen a dalmok.
Bár nem csoda, hogyha mindig
Dicsőséget hoznak;
Sok barátja van Aradon
Mindenféle sportnak.

Ha például a mászásban
Versenyre kelnének,
Aradváros dicsőségét
Zengene az ének,
Mert a mi szép városunknak
Nincsen ebben párja,
Itt másznak a legyorsabban
Az ugorkafára.

Hej! hát még a baklövésben
Párra hol találunk?
Vaj' hol lónek annyi bakot,
Mint épen minálunk?
Ez a szegény, nemes állat
Csak hull halomszámra,
Annyi itt a zontágszjéger,
Se szeri, se száma.

És van még sport, melyben csak itt
Nóhet bárki nagyra,
Ha akar jó példát venni,
Jöjjön el Aradra,
Mert fölötünk eme téren
Győzni senki nem fog —
Oh, mondjátok, hol vetik el
Messzebbre a súlykot?

S hol emelték ily magasra
Más helyen a terhet? —
Gáncsolásban nagyobb díjat
Mienknél ki nyerhet? . . .
Csak a haladásban hagynak
Minket hátra máshol —
S aradiság lesz nemsoká
A — maradiságból.

Mákvirág.

— A Máv. palotája nem lesz a Béla-téren. A város, mint ismeretes, a Béla-téren telket jelölt ki a Máv. aradi üzletvezetősége palotájának. Minthogy azonban a kijelölt telek belenyulik a Nagyvárad-utba és így az utnak kitolása vált volna szükségessé, a város a költségek fedezésére 29.000 koronát kért a Máv.tól. Az államvasutak üzletvezetősége ezen összeget sokallván, most más telek kijelölését kéri, amely érinti ugyan a Nagyvárad-utat, de ebből nem vesz el egy szemernyit sem. A tanács legközelebb foglalkozik a kérelemmel, de nem valószínű, hogy teljesíti azt.

— A főrendiház ülése. Budapesti tudósítónk jelenti: A főrendiház ma délelőtt *Desseffy Aurél* gróf elnöklété mellett ülést tartott. A jegyzőkönyv hitelesítése után jelentéseket olvastak fel. *Hertelendy Ferenc* jegyző felolvasta a főrendiház alkalmazottainak új szabályzatát. A szabályzatot vita nélkül elfogadták. Következtek a pénzügyi, a zárszámadási bizottság jelentései, végül pedig a legutóbb megválasztott legfőbb fegyelmi bíróság tagjai letették az esküt. Az ülés ezzel véget ért.

— Nagy Kálmán 70 éves. Az aradi Kossuth-asztaltársaság ma szeretetteljes ünnepségekben részesítette érdemeiben megőszült elnökét, *Nagy*

Kálmánt, ki ma ünnepelte hetvenedik névnapját. Az ünnepi alkalomra nagy számmal jöttek össze az asztaltársaság tagjai a Jópásztor vendéglőben. A társaság nevében *Nagy Sándor* dr. országgyűlési képviselő üdvözölte az ünneplőt, méltatta érdemeit, melyeket mint a polgárerények birtokosa szerzett. Nagy Kálmánnak az ünnepelés emlékére gyönyörű ezüstserleget nyújtottak át a következő körirattal: „*És ércnél szilárdabb jellemnek — Nagy Kálmánnak, 70-ik névnapjára, 1907. okt. 13. a Kossuth-asztaltársaság.*” Nagy Kálmán meghatva mondott köszönetet az üdvözlésért. Még számos felköszöntőben méltatták Nagy Kálmán érdemeit. *Schwarcz Zsigmond*, a társaság titkára, az ünnepségen jelenlevő művészt, *Margó Ede*, az aradi Kossuth-szobor alkotóját köszöntötte. A társaság sokáig maradt együtt vidám hangulatban.

— Vasuti főtisztviselők értekezlete Aradon. Az államvasutak tisztviselői és alkalmazottai számára megalkotott és életbeléptetett új szolgálati rendtartás folytán szükségessé vált, hogy a szegedi központi vasuti leszámoló hivatal, mint a vasutak által közösen fenntartott intézmény, alapszabályait és rendtartását szintén megfelelően módosítsa. A vasutak e célból albizottságot küldtek ki, amely Aradon ma kezdte meg tanácskozásait. A tanácskozásokon a következők vesznek részt: *Neugebauer Viktor*, miniszteri tanács, a Magyar Államvasutak pénzügyi igazgatója, *Schimák Henrik*, a Déli Vasut főfelügyelője, *Schindler Géza*, a Déli vasut felügyelője, *Janisch József* dr. és *Lanninger Károly*, a cs. kir. osztrák államvasutak főfelügyelője, *Sviderszky József* Máv. ellenőrzési főnök, *Benke Elemér* főfelügyelő, a Központi hivatal főnöke, *Józsa Béla*, a leszámoló hivatal ellenőre, a Kassa-Oderbergi Vasut részéről *Kauf* főfelügyelő és az arad-csanádi egyesült vasutak részéről: *Szatmáry János* főfelügyelő és *Sándor Ede* felügyelő. Az arad-csanádi egyesült vasutak igazgatósága az értekezlet tagjainak tiszteletére ma ebédet adott. Az értekezlet előreláthatóan holnap befejezi tanácskozásait.

— A szárazság. Az idei abnormális időjárás okozta bajokat egy újabb baj szaporítja. Az ország mezőgazdasági állapotáról mindenünnen kedvezőtlen hírek érkeznek, a gazdák szárazságról panaszkodnak, amely a mezei munkálatokat hátráltatja és a gazdák takarmánykészletét tizedeli. Sok helyütt ugyszólván még hozzá sem foghattak a vetéshez, mert a föld száraz, kemény, a magot nehezen fogadja magába. Ott, ahol pedig már vetettek, a vetés nem kelt ki, a kevésből pedig a rovar és a mezei egér, amelynek a száraz, meleg idő kedvez, a javát elpusztította. Napról-napra fogy a remény, hogy, még ha beáll az őszi eső, lesz e lehetséges idejekorán a sürgős mezei munkát annak rendje szerint elintézni. Odaát Ausztriában is sűrűn hangzik föl a panasz, hogy fogytán a takarmány. A gabona ára, nemkülönben a takarmányé nálunk a vidéken rohamosan emelkedik, a börzén is naponta áremelkedés van, mert a gabonakereskedők igen kedvezőtlen híreket kaptak ügyfeleiktől.

— Baleset egy löversenyen. *Kolozsvár*-ról jelentik: A tegnapi zsuki löversenyen *Szentkereszthy István* báró huszárfőhadnagy az egyik futamban lebugott lováról és karját törte. *Szentkereszthy* bárót *Kolozsvárra* hozták, hol a sebészeti klinikán kezelték.

— *Podmaniczky Frigyes* báró egészségi állapotában, amint fővárosi tudósítónk jelenti, két nap óta csekély visszaesés észlelhető. Ma ismét ágyban maradt és orvosa megtiltotta, hogy

vendégeit fogadja. A visszaesés azonban nem komoly és biznak közeli felgyógyulásában. A beteg báró élénken érdeklődik a napi események iránt s különösen királyunk hogyléte érdekli őt, s napjában többször felolvastatja magának a napilapok idevágó híreit.

— A Polónyi—Lengyel pör. Budapesti tudósítónk jelenti: *Nákó* Sándor gróf fiúmei kormányzót a vizsgálóbíró ma hallgatta ki a Polónyi—Lengyel pörben Nako tanuvallomást tett Beke Erzsébet ügyében, amely tanuvallomás öt negyedórát tartott. Ezután kihallgatta a vizsgálóbíró *Jeszenszky Géa* drt, akire *Nákó*, mint jogtanácsosára hivatkozott.

— A lippai szerencsétlenség. A *Hamsea* Vojk lippai gör. kat. főesperes szőlőhegyén történt végzetes szerencsétlenségnek ügye eddig nincsen tisztázva. A közvetlen közelben volt tanuk sem tudják, mikéint történt a szerencsétlenség, mert valamennyien csak azt adják elő, hogy *Hamsea Vojk* a levegőbe lőtt. Valószínű, hogy amikor a főesperes kihuzta zsebétől a revolvert, a kakas az asztalába ütődött és elszült anélkül, hogy a vidám hangulatban levő társaság meghallotta volna azt; különben is az egész hegy visszhangzott a lövésektől. *Hamsea Vojk* főesperest a szőlőjében történt szerencsétlenség teljesen megörts és minden lehetőséget megtevez, hogy a családon, amelyhez különben rokon kötelekek fűzik, segítsen.

— A város új szervezete. A város szervezési bizottsága ma *Károlyi Gyula* gróf főispán elnöklété alatt ülést tartott. melyen *Kilényi János* főszámvevő és *Visy Ferenc* főpénztárnok által készített számviteli és pénztárkezelési tervezeteket tárgyalták és csekély módosítással mindkettőt elfogadták. A tervezeteket betervezték az október havi közgyűlésnek s ha a törvényhatósági bizottság elfogadja, úgy 1908. január 1-én mindkét reform életbe lép.

— Kerékpáron a halálba. *Weissenfelsből* táviratozzák: A mai kerékpárversenyen *Hübner* szécsországi, wissenföldi származású résztvevőt *Hauptmann*, a ki mögötte haladt, elgázolta úgy, hogy az azonnal meghalt. *Hauptmann* koponyatörést szenvedett.

— Az osztrák vasutak passzív rezisztenciája. *Bécsből* táviratozzák: Az északnyugati vasutnál és a dél-észak-német vasutnál ma a passzív rezisztencia megszűnt.

— A jalgató láda. A danaparti vámhivatal földszintjén levő nagy raktárhelyiségében óriási rémületet okozott egy elvámolásra várakozó, szürke fadóboz. A vizsgálatot teljesítő hivatalnok tegnap munkaközben egyszerre észrevette, hogy a rakományok egyikéből gyanús hangok törnek elő. Gyorsan odaintette a terem különböző részén dolgozó társait, akik halálos félelemmel álltak körül a titokzatos ládát, amelyből előbb csendes csecsemő sírás, majd átható recsegés és vonítás hallatszott ki. Nagy sokára egyikük bátran lefejtette a deszkát körülfogó pántokat, óvatosan leemelte a fedejét, s ekkor kiderült, hogy mi okozta a különös zajt. A faszekrényben ugyanis három fonográf volt elhelyezve, lemezzel, vezetőküvel felzerelve. A gyárban felhuzták a gépek rugóit s nem járatták őket le. A csomag dobálása közben aztán kipatiantak a rugókat terítő horgok s a gépek működni kezdtek, de mivel a csomagolás miatt nem foroghatott simán a henger, a hangok félelmetesen elváltoztak. A dologban az a legérdekesebb, hogy a pénzügyőrök egyike, *Süttő Géza* a kiabáló csomagtól úgy megijedt, hogy lakására kellett szállítani, ahol csak az esti órákban tért teljesen magához.

— Kinevezés. A király *Imecs Illés* aradi törvényszéki jegyzőt a nagybuttyini járásbíró-sághoz albirónak nevezte ki.

— *Pichler* és *Apponyi*. Budapesti tudósítónk jelenti, hogy *Pichler Gyula* egyetemi tanár ellen ma újabb tüntetést rendeztek. *Pichler* előadása közben a terembe jött harminc-negyven *Szent-Imre* egyetemi diák és abcugolói kezdtek, amit azonban a tulsúlyban levő *Pichler* hívek éljenzése teljesen elfojtott. A tüntetők erre kivonultak a teremből. Az előadás után a hallgatók zajosan éljenztek *Pichler*t. Mikor kocsiba akart szállani, kifogták a kocsija elől a lovakat és elvitték a tanárt egész a társadalomtudományi egyesület helyiségéig. *Pichler* az éljenzéseknek en edve, megjelent az erkélyen és beszédet intézett a diákokhoz. Miután a tüntetők a beszéd után sem akartak elvonulni, a megjelent rendőrök oszlatták szét őket. Ugyancsak ma tartott értekezletet az egyetemi kör, amely elhatározta, hogy *Apponyi Albert* grófit üdvözölni fogja az őt ért méltatlan támadásokért.

— Vizsgálat egy aradi ipartársulat ellen. Az aradi vendéglősök és kávéosok ipartársulatának helyeszközlő irodájában a rendőrség ma vizsgálatot tartott, mert feljelentés érkezett, hogy az iroda a helyközvetítésekért a megállapított díjaknál nagyobb összeget szed. A vizsgálat megállapította, hogy tényleg történtek ilyen szabálytalanságok, miért is az iroda ellen megindítják a vizsgálatot.

— Hol ülték meg először az aradi gyásnapot? Egy emigráns naplója, amely a minapában került nyilvánosságra, a következő adatokkal felel meg erre a kérdésre: A magyar emigránsok Londonban 1850-ben, tehát már a legközelebbi évforduló alkalmával, október 19-én gyász stentisztelettel és szónoklattal emlékeztek meg a tizenhárom vértanu haláláról. *Rónay Jácint* győri bencéspap magyarul szónokolt. Az ő szónoklata volt az első nyilvánosan mondott beszéd Angliában. Ő utána *Hinter* teológiai kandidátus németül olvasott fel. *Pulszky Ferenc* angol nyelven beszélt, *Rónay Jácint* latin nyelven üdvözölte Itália száműzötteit, amire *Augusztin* római menekült olasz szónoklatban felelt.

— Dinamitlopás. A kapnikbányai aranybánya raktárából ma elloptak tizenöt kilogramm dinamitot. Rövid időn belül ez már a második nagyobb dinamitlopás. A tolvajokat mindeztideig nem sikerült kézrekeríteni.

— A szászvárosi sikkasztót elfogták. *Dévről* jelentik: *Schuller* Móricot, a sikkasztással vádolt szászvárosi pénztárost ma letartóztatták. A rovincsolás még mindig tart.

— Garázdálkodó veszett eb. Ma reggel a Vágóhid-utcában egy veszettkutya megharapta *Kikedi* Jánosnának a karját és a mellette álló kis fiának, *Józsefnek* az ujjait. A veszett eb futása közben még három kutyát harapott meg. Az egyik vágóhid utcai lakos fegyverért szaladt és többször a kutya után lőtt, de nem találta el. A veszett ebtől megsebesített asszonyt és kis fiát ma este a Pasteur intézetbe szállították.

— A pestis. *Taskendből* táviratozzák: A Szeremjecsenszk és Kaszkar határában fekvő *Atbas* községben szeptember 2-ától szeptember 21-éig 44-en haltak meg pestisben. A halálozás a megbetegedések száz százalékát teszi ki.

— Berliini magyarok — Aradhoz. A berliini osztrák magyar egyesület kérvényt intézett az ország összes törvényhatóságaihoz, így Aradvárosához is, amelyben az egyesület számára, amely kisebb-nagyobb segélyben részesíti a megszorult magyarokat, évi segélyt kér. A tanács a kérelmet betervezték a törvényhatósági bizottsághoz.

— Elfogott tolvaj. *Csermői* tudósítónk írja: A *csermői* gőzmalomból tegnap ellopták *Imre* Kálmánnának aranyóráját láncostul. Az apátii és *csermői* csendőrség sikeres nyomozása foly-

tán a tolvajt éppen akkor fogták el, mikor a vadászli vásárban értékesíteni akarta a lopott tárgyakat.

— Elveszett egy hosszú aranyláncon függő női aranyóra *F. S.* monogrammal, és több értékeesebb függelékkel, az *Andrássy* tértől a várig vezető uton. A becsületes megtaláló megfelelő jutalomban részesül a kiadóhivatalban.

— Táncitanítás. Van szerencsém a nagydírműi közönség szives tudomására adni, hogy úgy az ifjuság, mint a gyermekek részére a táncitanítást 1907. november hó 6-ik napján megkezdem. A beiratkozások megkezdődtek. Tisztelettel *Buday Ida*, okl. táncitanító. Lakik: Teleki-utca 5. szám. Kéretik csegetni. 2442

— Elveszett a *Forray* utcától az *Arad* Csanádi Vasutak palotájáig vezető uton egy piros bórpenztárca, egy batizt zsebkeendő *H. J.* monogrammal és egy kis női tükör fésűvel. A megtaláló illó jutalomban részesül kiadóhivatalunkban.

— Táncoktatás. *Szathmáry Etelka* okleveles táncitanító értesíti az érdeklődő szülőket és ifjuságot, hogy a táncitanítást november 9-én megkezdji. Elvállalja nyilvános colonne vezetését a fiatalság részére, valamint kis gyermekek oktatását akár colonneban, akár magánháznál. Megfelelő számú jelentkezők részére külön *boston curzust* is nyit. Beiratkozni lehet a mai naptól kezdve lakásán: *Eötvös-utca* 8. sz. I. emelet. 2433

— Rovarpor, bohák, legyek, poloskák, svábos ellen leghatásosabb *Vojtek* és *Weisz* nál. 201

Nemzeti Színház.

C) bérlet.

C) bérlet.

Kedden, 1907. évi október hó 15-én:

A fátum.

Színmű 3 felvonásban. Irta: *Zsibross István*.

SZEMÉLYEK:

<i>Alpáry</i> Dezső	<i>Hunyadi</i> J.	<i>Trautmannsberg</i> Delll L.
<i>Erna</i> , neje	<i>Szilágyi</i> B.	<i>Péterdy</i> Jenő
<i>Ella</i> , leánya	<i>Kápolnai</i> J.	<i>Gozdanovics</i> Mariházi M.
<i>Szentkeresztiné</i>	<i>Kőrössi</i> J.	<i>Lutonyovszky</i> Faludi K.
<i>Vajkay</i> Sándor	<i>Szendrei</i> M.	<i>Dr. Bánosi</i> Szathmári A.
<i>Zimneburg</i>	<i>Horti</i> Sándor.	<i>Kovács</i> Margit
		<i>Harmath</i> J.

Kezdete este 7 óra fél órakor.

Várandós állapotban

levő anyáknak nincs jobb barátjuk, mint a *SCOTT*-féle Emulsió. Testi gyengeség és bágyadtság ha kinozza őket, úgy a *SCOTT*-féle Emulsió épp oly csodálatos, mint kielégítő hatással van.

Uj erőt és uj életkedvet

Az emulsió vásárlásánál a *SCOTT*-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelmebe venni.

kölcsönöz a *SCOTT*, mintha varázstital lenne. De még több örömet okoz a szülőknak, ha a csecsemő megszületik, mert egészséges színében és erős formáiban a szülők különösen gyönyörködnek. Ez onnan van, mert az anya által bevett *SCOTT*-féle Emulsió a gyermeket táplálta s erősítette, szóval mindkettőre a legkellemesebb hatást gyakorolta.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, október 14.

Kínálat és vételkedv mérsékelt. Elkelt 30,000 méter-mázsa 10 fillérrel magasabb áron
Az árak 50 kilónként számítva:

	Délt sárlat	5 órai sárlat
Buza 1909. áprillisa	12.64—12.65	12.56—12.57
Buza októberre	11.92—11.93	11.86—11.87
Zab októberre	7.95—7.96	7.90—7.91
Rozs októberre	10.73—10.74	10.75—10.76
Tengeri 1908 májusra	7.07—7.08	7.02—7.03

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Aradvárosi és megyei telefon 475. szám.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelm.

— Október 14. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogramm feletti súlyban — fillérig; közép párokat 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm feletti súlyban 130—132 fillérig; fiatal közép páronként 290—320 kilogrammig terjedő súlyban 132—134 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 14—18 fillérig.

IDEGENEK ARADON

— Október 14. —

Központi szálloda. Spitz József fakereskedő Zám. — Kemka Gyula főerdész Kapriora. — Fenyves Adolf bizt. főfelügyelő Budapest. — Návrády Béla kapitány Budapest. — Scheller Konrád bankár Bécs. — Fischer Jenő mérnök és neje Budapest. — Pojatsek János kir. tisztartó Murány. — Pogány Mór bankhivatalnok Budapest. — Brück Sándor fakereskedő Batta. — Berán Zsigmond és neje Temesvár. — Jakobovszky Zoltán birtokos Z. Egerszeg. — Brosner Vilmos gyáros Mühlbach. — Kotsiczevics Antal hivatalnok Cernovitz. — Freund Emánuel utazó Bécs. — Friedman Lipót utazó Budapest. — Leitner István magánzó M. Pécska. — Friedrich Alfréd utazó Bécs. — Wein Ármin utazó Budapest. — Hantsok Lajos kárbecslő Budapest. — Herzl Izidor utazó Bécs. — Böhm Róbert utazó Bécs. — Vogel Henrik utazó Bécs. — Schostal Fülöp utazó Bécs. — Wertheimer Sándor kereskedő N. Szombat. — Schreiber Mór kereskedő Budapest. — Szatmári Rezső utazó Budapest. — Lévai Adolf utazó Budapest. — Török Adolf utazó Budapest. — Stern Ignác utazó Budapest. — Stern Ede utazó Budapest. — Beregi Ernő utazó Budapest. — Darvai Ede bizt. hivatalnok Budapest. — Bue József bizt. hivatalnok Várda. — Unger Manó Budapest. — Tóth József tanár Szatmár. — Berger Sándor utazó Budapest.

Fehér Kereszt-szálloda. Rottenberg Jenő igazgató Budapest. — Sorsits Béla ezredes Lugos. — Gröszler Sándor igazgató Grác. — Coray Jenő mérnök Bukarest. — Világ Illés hivatalnok és családja Losonc. — Mézes Ferenc és családja Szeged. — Mandel Adolf kereskedő és neje Szászváros. — Lukács István pénztárnok Keszthely. — Berényi Emil mérnök Kassa. — Murányi Sándor gazdálkodó Beregszász. — Gerasim Aurél kir. aljegyző Marosilye. — Popoviciu György lelkész és leánya Lesnyek. — Lukkaup Mihály ménes mester és neje Kisjenő. — Fodor László gazdatiszt és neje Szatmár. Forró Viktor mérnök Marosvásárhely. — Rózsa Miklós hivatalnok Kistelek. — Szentes Imréné és családja Kegyeshalom. — Hegedüs Antal vendéglős. — Galambos Lajos bérlő Dálya. — Juhász József hivatalnok és neje Temesvár. — Kallós Jenő hivatalnok Budapest. — Egri Mártonné Madrizest. — Schimak József főfelügyelő Budapest. — Benke Elemér főfelügyelő Szeged. — Neugebauer Viktor miniszteri tanácsos Budapest. — Schindler Tivadar Budapest. — Jannisch S. Budapest. — Bernhart Lipót utazó Budapest. — Lang Bertalan utazó Budapest. — Czinner Armin utazó Budapest. — Adler Fülöp utazó Budapest. — Steiner Manó utazó Budapest. — Bauer Antal utazó Budapest. — Spitzer Vilmos utazó Bécs. — Verner Jakab utazó Bécs. — Hirsch Mór utazó Bécs. — Hegedüs Emil utazó Temesvár. — Vértessy Kálmán utazó Debrecen. — Reiter Samu utazó. — Falta Lipót utazó Brünn.

Vass szálloda. Reiter Sámuel utazó Bécs. — Komáromy István utazó Gömör. Spitz Lajos utazó Triest. Davidovits M. utazó Budapest. — gróf Zoltovszky és neje Posen. — Hervay Imre Budapest. —

Néhány napig

maradék

elárusítás!

Hónes Rudolf tiszt Esztergom. — Havasy Kornél utazó Budapest. — Weisz Géza utazó Budapest. — Schön Artur utazó Budapest. — Falkenstein Rudolf utazó Bécs. — Hoffman Viktor kereskedő Budapest. — Zagonyi Benjámín iparos Szerdahely. — Engel B. kereskedő Budapest.

NYILTTER.

Kócián

2-ik hangversenye.

Az óriási siker, a melyet **KÓCIÁN** és **VESELSKY** a vasárnapi hangversenyen arattak — a frenetikus tettségnyilvánítások, a melyekkel a két művészt elhalmozták, — arra indította a hangverseny rendezőségét, hogy a hangversenyt

e hó 20-án vasárnap d. u. 5¹/₂ órakor
ugyancsak

a Fehér Kereszt nagytermében
új műsorral megismételje.

Az új műsor a következő:

- I. *Paganini* Concert D. dur *Kócián.*
II. a) *Copin*: Nocturne F. Moll
b) *Tschaikowski*: Danse des Mirlitons
c) *Grünfeld*: Gavotte Caprice *Veselsky.*
II. *Bach*: Ciaconna *Kócián.*
I. a) *Kócián*: Intermezzo pittoresque 18 lk mű 2 sz.
b) *Ries*: Adagio 34 lk mű
c) *Wieniawski* 2 lk Polonaise 22 lk mű *Kócián.*
I. a) *László A.* Serenade Gabrielle
b) *Friml*: Valse de Concert *Veselsky.*
II. a) Wagner Wilhelmj Albumblatt
b) Sefcik Holka modroska *Kócián.*

Jegyek 6, 4 és 2, pódium melletti páholyszékek 10 koronájával, diákjegy 1 kor. 20 fillérjével KERPEL IZSO könyvkereskedésében vagy hangverseny előtt a pénztárnál válthatók.

Kiadó bolthelyiségek.

A volt JAPÁN kávéház egészben vagy részekre elosztva bolthelyiségeknek kiadó.

2397

Értekezhetni a háztulajdonossal Szent László-utca I. sz. a.

Öltöny szöveteket

leszállított árban

772

árusítunk.

Nagy megtakarítás! Szolid kiszolgálás!

A Pécsi Országos
Kiállítás on

legmagasabb kitüntetést,
diszoklevelet nyert.

Csak akkor valódi, ha a háromzögű üveg a csatolt sárga papíron vörös fekete nyomással van ellátva.

Mindeddig felülmulhatatlan!

A Maager W.-féle

valódi tisztított

Csukamájolaj

(hatóságilag védett kiadásban.)

sárga üvegenként 2 kor.
fehér " 3 kor.

Maager Vilmostól
Bécs.

1869. óta Ausztriába és Magyarországra általánosan bevezetve.

Tanárok és orvosok előszeretettel rendelik.

Kapható a legtöbb gyógyszerárban és drogueriarban

Főlerakat és szétküldés Ausztria-Magyarország részére:

W. MAAGER, WIEN,

III/3., Heumarkt 3.

Utazások törvényileg üldözöttek.

2451

Berliner gyermek kabátok,

fejkötők, sapkák, cipők és keztyűk, valamint gyermek alsóingek, nadrágok és öltönyök.

Valódi Benger-gyártmányu dr. Jäger tanár-féle

gyapju alsó-ruházat

férfiak, nők és gyermekek részére,

ugyszintén minden fajta harisnyák, elismert legjobb minőségben, legnagyobb választékban, feltétlen olcsó szabott árak mellett

Bársony Andor harisnya-nagykereskedésében, Arad, Szabadság-tér 17. sz.

Magántisztviselőknek
10% árengedmény.

Aradvárosának olcsó bevásárlási forrása

Halász Henrik

rőfős- és nődivatárúháza

Andrássy-tér 22. szám.

Uj üzlet.

Uj üzlet.

El ne mulassza, jöjjön!

Uj üzlet.

Uj üzlet.

Áz őszi idénynek újdon-ságai megérkeztek!

Női kosztüm ruhaszövetek, blúz-selymek és bársonyok, külön-legességi Flanel és barchet-tek, vásznak, Damaszt és asz-talneműek olcsón.

Vásároljon, olcsón kap mindent!

Uj üzlet.

Uj üzlet.

Naponta újdon-ságok érkeznek!

APRÓ HIRDETESEK.

Házmester,
különösen szerelő felvétetik Szabadság-tér 17. szám alatt. 2405

Téli szalonna,
perzselt, száraz, zsír és sózott hajt kapható Rauchbauer Nándornál, Ujszentannán. 2249

Október 15-ikétől kezdve
hizott csirke, kappan és tyúk, élve vagy kopasztva kapható, 25 ikétől pedig hizott liba és ruca is kapható szintén élve vagy kopasztva az Eötvös-tanyán. — Kivánatra házhoz szállittatik. Vidéki megrendelés utánvétel mellett eszközöltetik. Megrendelések máf most elfogadtnak. 2345

Egy jó forgalmu
fűszerüzlet más vállalat miatt sürgösen eladó! Deák Ferenc utca 2. szám. 2401

Yolland
legteljesebb angol-magyar szótár (a kiejtés pontos megjelölésével) megjelent és kapható **Kerpel Izsó** könyvkereskedésében Aradon. 356

Londonból most érkezett
angol-francia nyelvmesternő gyors eredménnyel jutányosan tanít Kospál Ilona, Uj-Mikalaka 364. 2394

Őszi saisen 1907.
most jelent meg eredeti francia blous album szines divatképekkel ára K. 1-50 kapható **Ingusz I. és Fia** könyv- és papirkereskedésében Arad, Telefon 517. 361

Angyal-utca 27. sz. alatti
szatócs-üzlet november 1-től kiadó. Bővebbet Angyal-utca 20/a.

Keresek azonnali belép sre
állandó munkára egy kárpitos segédet. Goldstein Albert butorkereskedő, Petrozsényben. 2424

Fedeles hintó
kitűnő karban, szép lószerszámmal olcsón eladó a radnai főszolgabíronál. 2447

Eladó ház!
Flórián-utca 7/b. sz. ház jutányos áron, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Bővebbet ugyanott. 2450

Eladó szőlő Gyorokon.
5 m. hold termőképés szőlő, 2 szoba, konyha, kamara, nagy pince és az összes berendezés olcsón eladó. Értekezni lehet Hajó-utca 28. szám Aradon, Kovács Imrénél. 2453

Kis üzlethelyiség
Szabadság-tér 17. szám alatt azonnal kiadó. 2404

A Kazinczy utcai 3. számu
emeletes ház szabad kézből eladó. Bővebb értesítés az emeleten nyervehető. 2448

Most jelent meg!

BALATON

cimmel, gyönyörű 180 illusztrációval és két térkép melléklettel a balatoni utmutató. — A dunántúli közmívelődési egyesület összes könyvtárai részére megrendelhető a könyv szerzőitől: KARDOS IGNÁC és SIMALYA V. FERENC uraktól.

Ára 3 korona.

Kapható a „BALATON” kiadóhivatalában Kaposvár.

Fogorvosi és fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. e. közönséget értesíteni, hogy Aradon, József főherceg-ut 1. sz. házban

fogorvosi és fogtechnikai műtermet nyitottam, a hol minden a szakmába illő műtéseket pontosan és és jutányosan végzek.

Kiváló tisztelettel!

VAJDA BENŐ
1572 fogorvos

Hentes üzletbe kerestetik egy szakképzett

hentes,
kinek 800—1000 korona biztosítéka van, fele keresetre kiadandó. Értekezhetni bővebben:

Zsulán György
hentesmester urnál
Csermőn.

Péntek délután szőnyeg-maradékok olcsó eladása!

Uj divatu angol kelmék árjegyzéssel kirakatunkban megtekinthetők.

120 cm. széles costümkelmék 1 frt 85 kr. }
140 cm. „ „ „ 2 „ 25 „ } a rendes áraknál 3% megtakarítás.

Ujabb szállitmány érkezett nyirott I. Axminster szőnyegekéből csekély szépséghibával.

Egy 250 cm. széles 350 cm. hosszú szőnyeg 42 forint 50 krajcár.
„ 200 cm. „ 300 cm. „ „ 27 „ 50 „

Rosenblüh H. és Társa.

I. Kidder minster szőnyeg 90 cm. széles maradékban 1 frt 70 kr. méterenként.

Kirakataink szives megtekintését kérjük.

Kirakataink szives megtekintését kérjük.

Mesés szép lesz minden hölgy

a Hajós-féle világhírű

ARADI IBOLYA-CRÉME

dámulatos hatásától.

BEPIŐ, RAÁJROIT, BIRROS,

bőrörösséget és mindenemü arczisztát-lanságot varázsszerűen gyorsan eltüntet.

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon nagy aranyérmekkel, kesztve és díszoklevéllel kitüntetve.

Egy tégelynek ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.

Ibolya csapagn 70 fillér, Ibolya tej 1 kor. és Ibolya hájgyper 1 korona 20 fillér.

Orakodjunk értékelni utazások és hamistványoktól a bevakárlásnál csakis Hajós-féle aradi krémmentőket vessék kértü és elfogadják, minden más ajánlatot visszautasítunk!

Kapható a készítőnél:

513

H A J Ó S A R P Á D Gyógyszerárában

Arad, Andrásy tér 22., a megyeházzal szemben,

továbbá Földes Kelemen, Kossuth Pál, Rina Lajos, Mauer Lajos, Vajtek Kálmán, Bajor Gyula főgyógyász utasítják és Vajtek és Weisz drogeriájában.

Téli menetrend.

Érvényes 1907. évi október hó 1-től,

Arad-Budapest.						
Állomások	Szv. I-III.		Gyv. I. II.		Tsz. I-III.	
	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Tsz.	Szv.
Arad	5:08	8:18	11:25	4:16	4:51	9:38
Sofronya	5:33		11:41		5:08	9:53
Kurtics	5:58	8:36	11:55	4:36	5:25	10:08
Lökösháza	6:23		12:10		5:44	10:23
Bánhidj major	6:48		12:16		5:51	10:29
Országut	6:02				5:56	
Kétegyháza	6:10	9:00	12:26	4:59	6:08	10:40
Kigyós	6:24		12:47		6:21	10:53
Békés-Csaba	6:35	9:19	12:59	5:17	6:33	11:05
Békés-Földvár	6:43	9:23	1:29	5:20	6:41	11:13
Mezőberény	6:57		1:42	5:31	6:52	11:24
Gyoma	7:07	9:42	1:54	5:32	7:03	11:35
Mezőtúr	7:31	10:02	2:18	5:59	7:27	11:59
Pusztapó	7:36	10:07	2:25	6:04	7:32	12:04
Pusztatényő	8:02	10:29	2:53	6:22	7:58	12:32
Szajol	8:03	10:30	3:05	6:25	8:01	12:33
Szolnok	8:27		3:28		8:25	12:57
Ujszász	8:39	10:52	3:42		8:37	13:11
Tápió-Szele	8:52	11:00	3:56	6:55	8:50	13:24
Tápió-Szecső	9:10	11:12	4:13	7:07	9:08	13:41
Süly-Sáp	9:17	11:19	4:24	7:12	9:15	13:48
Mende	9:44	11:35	4:46	7:35	9:38	14:11
Gyömrő	9:49	11:36	4:49	7:38	9:41	14:14
Maglód	10:08		5:05		1:08	14:32
Nagy-Káta	10:19		5:17	8:12	1:16	14:44
Tápió-Györgye	10:47		5:43	8:27	1:56	15:12
Bánhidj major	11:04		5:59	8:41	2:06	15:28
Lökösháza	11:17		6:11	8:46	2:18	15:41
Kurtics	11:31		6:24		2:30	15:55
Sofronya	11:39		6:33		2:39	16:04
Köbánya fel. p. u.	12:11		7:05		3:11	16:36
Budapest k. p. u.	12:17		7:11		3:17	16:42
Budapest k. p. u.	12:25	1:10	7:20	9:35	3:26	16:51

Budapest-Arad.						
Állomások	Szv. I-III.		Gyv. I. II.		Tsz. I-III.	
	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Tsz.	Szv.
Budapest kpn.	12:20	10:16				
Köbánya felső p. u.	12:30	10:26				
Rákös	12:37	10:33				
Maglód	1:11	10:59				
Gyömrő	1:19	11:07				
Mende	1:30	11:18				
Süly-Sáp	1:48	11:36				
Tápió-Szecső	2:05	11:53				
Nagy-Káta	2:32	12:20				
Tápió-Szele	2:52	12:40				
Tápió-Györgye	3:04	12:52				
Ujszász	3:21	13:09				
Szolnok	3:41	13:29				
Szajol	4:07	13:55				
Pusztapó	4:14	14:02				
Pusztatényő	4:33	14:21				
Mezőtúr	4:47	14:35				
Gyoma	5:02	14:50				
Mezőberény	5:26	15:14				
Békés-Földvár	5:55	15:43				
Békés-Csaba	6:08	15:56				
Kigyós	6:33	16:21				
Kétegyháza	6:43	16:31				
Országut	6:52	16:40				
Bánhidj major	7:06	16:54				
Lökösháza	7:16	17:04				
Kurtics	7:26	17:14				
Sofronya	7:36	17:24				
Arad	7:46	17:34				

Arad-Tövis.						
Állomások	Szv. I-III.		Gyv. I. II.		Tsz. I-III.	
	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Tsz.	Szv.
Arad ind.	12:22	2:30	4:02	7:04	6:35	10:00
Glogovác	2:44	4:13			6:46	10:21
Mondorlat	2:53					
Györök Mened	3:13	4:35			7:06	10:52
O-Paulis	3:20					
Paulis	3:33	4:46			7:16	11:18
Baraczká	3:39	4:51			7:21	11:23
M.-Radna (6)	12:56	3:49	4:59	7:40	7:29	11:36
M.-Radna (1)	12:57		5:09	7:51	7:34	11:52
Milova-O.			5:24		7:54	12:38
Konop			5:40			
Berzova	1:50		6:08	8:00	8:08	12:54
Soborsin	2:09		6:27	8:19	8:27	13:13
Zám	2:32		6:51	8:43	8:51	13:32
Mar-Illye	2:56		7:15	9:07	9:15	13:51
Déva	3:14		7:39	9:31	9:39	14:10
Piski (6)	3:32		7:57	9:49	9:57	14:28
Piski (1)	3:50		8:15	10:07	10:15	14:46
Szászfűrés	4:01		8:26	10:18	10:26	15:00
Alvincz (6)	4:16		8:41	10:33	10:41	15:15
Gy-fűrés (1)	4:27		8:52	10:44	10:52	15:26
Tövis (6)	7:00		10:58	11:13	11:21	15:59
Tövis (1)	7:25		11:23	11:38	11:46	16:14

Tövis-Arad.						
Állomások	Szv. I-III.		Gyv. I. II.		Tsz. I-III.	
	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Tsz.	Szv.
Tövis ind.	8:33	3:11	8:55	2:00	9:16	16:40
Gy-fűrés (6)	8:55	3:33	9:30	2:25	9:51	17:05
Gy-fűrés (1)	9:17	3:55	9:52	2:47	10:13	17:27
Alvincz (6)	9:39	4:17	10:14	2:44	10:35	17:49
Szászfűrés	9:51	4:29	10:26	2:48	10:47	18:01
Piski (6)	10:13	4:51	10:48	3:33	11:09	18:23
Piski (1)	10:35	5:13	11:10	3:57	11:31	18:45
Déva	10:57	5:35	11:32	4:12	11:53	19:07
M.-Illye (1)	11:19	5:57	11:54	4:27	12:15	19:29
Zám	11:41	6:19	12:16	4:42	12:37	19:51
Soborsin	12:03	6:41	12:38	5:10	12:59	20:13
Berzova	12:25	7:03	13:00	5:45	13:21	20:35
Konop	12:47	7:25	13:22	6:19	13:43	20:57
Milova-O.	13:09	7:47	13:44	6:53	14:05	21:19
M.-Radna (6)	13:31	8:09	14:06	7:27	14:27	21:41
M.-Radna (1)	13:53	8:31	14:28	7:51	14:49	22:03
Baraczká	14:15	8:53	14:50	8:15	15:11	22:25
Paulis	14:37	9:15	15:12	8:39	15:33	22:47
O-Paulis	14:59	9:37	15:34	9:03	15:55	23:09
Györök Mened	15:21	9:59	15:56	9:27	16:17	23:31
Mondorlat	15:43	10:21	16:18	9:51	16:39	23:53
Glogovác	16:05	10:43	16:40	10:10	17:01	24:15
Arad	16:27	11:05	17:02	10:35	17:23	24:37

Arad-Temesvár-Józsófalva.						
Állomások	Szv. I-III.		Gyv. I. II.		Tsz. I-III.	
	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Tsz.	Szv.
Arad	6:15	12:17	5:00			
Uj-Arad	6:25	12:28	5:21			
Németh-Ságh	6:42	12:44	5:47			
Vinga	6:55	12:56	6:14			
Orczyfalva	7:06	1:07	6:26			
Merczfalva	7:16	1:17	6:36			
Szt.-András	7:27	1:28	6:47			
Temesvár-Jv.	7:43	1:45	7:03			

MUNK R. ÉS TÁRSASÁG
KARÁNSÉBES.
 Hordó-, parkett- és faárúgyár
 ajánlja készítményeit:
 legjobb kivite ben, karteren kívül,
F a g y a p o t
 szálló- és gyümölcs csomagoláshoz,
 állványok, szálló- és gyümölcs eltartásához.
 Különlegesség:
tégyszárító keretek
 hornyolt és hódlatku tégyszárító keretek.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Wolf János

uri és női cipész

Arad, Weitzer János-utca Minorita-p. Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legszebb kivitel s a legújabb divat szerint. Továbbá elvállalok abnormis lábakra **ortopéd-cipők** elkészítését, valamint az önkéntes uraknak előírás szerinti **bukkanos vagy csizma** elkészítését elvállalom, azon reményvel, hogy a legnagyobb igényeknek megfelelek.

Tisztelettel

Wolf János.

586

545—1907. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a régi vágóhid épülete egy részének átalakítása iránt folyó évi október hó 21-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 1598 korona.

Bánatpénzül leteendő kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen csak írásbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz letételére vonatkozó pénztári jegy mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a 104. sz. szobában az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székeinek 1907. évi október hó 7-én tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k. aljegyző.

Permetező javítások elfogadtatna.

M. kir. szabadalmazott

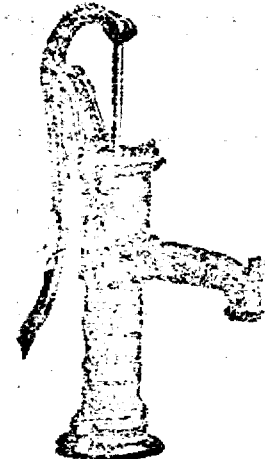
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyár-árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztálanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéseért 8 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendő

Bolyó szelepekkel. Közönségeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használataánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéseért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belső gummirözet, kendercsövek s legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak s jobbak, min bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

M. királyi szabadalmazotti tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 290

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Hölgyközönség figyelmébe!

2313

Van szerencsénk a t. hölgyközönség tudomására adni, hogy az eddigi (Aradon, színház-épület II. emelet jobbra, a szabadság-tér oldalán)

női ruha Confectio mütermünkét a legújabb divatu női kalap raktárral bővítettük ki.

S azon kedvező helyzetben vagyunk, hogy modern árunkat a legmérsékeltőbb árban árusítjuk. — Tisztelettel

Wolff nővérek.

Ugyanott ügyes fizető és tanuló lányok fevételnek.

Az izraelita templom sarkán nagy használt és új butor raktár.

Veszek

a legnagyobb árban uraságoktól használt férfi ruhákat, szőrme és utazóbundákat, továbbá használt háló és ebédítő, valamint konyha-butorkat, Wertheim cas-át, jégzekrényt, ló-szerszámot, nyergeket, fogverekeket, kis és nagy méreget, bolti állványokat, ócska vasat, rezt, ólmot és mindenféle fémtárgyakat, régiségeket, akármily kicsiny vagy legnagyobb mennyiségben.

Ezen felsorolt minden egyes tárgyak a legszebb kivitelben és a legolcsóbban minden nap megkaphatók. Kivántra házhoz, vagy vidékre levélbeli meghívásra rögtön megyek. Szabóság és kész férfi-ruha üzletem **Aratos Sándor-utca, Grabner-féle házban, butor-raktáram Árpád-tér 5. szám, az izraelita templom sarkán.**

Tisztelettel

700

Herzfeld Gyula.

Azon urral, ki

ezen lapra figyelmes-tetett holnap d. u. 5—6 óra közt találkozhatom a Forray-utca Nádasdy-palotájában levő **Zinner Vilmos** mű óras és ékszerész kirakata előtt.

Férjhez mennék

azon urhoz, a ki ar-rol biztosít, hogy a karika gyűrűt **Zinner Vilmos** ékszerésznél veszi meg, ahol jól és olcsón lehet vásárolni.

851

Hálás leszek

azon nemesszivű hölgynek ki, hogy a hivatalból el ne késsek megveszti azon szép és olcsó zseborát, a melyet **Zinner Vilmos** mű óras Forrai-utcai kirakata-ba láttam.

6430—1907. tkvi sz.

Együttes

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Sailer Vilmos ügyvéd mint Jermar Erzsébet ügygondnoka bekéscsabai lakos jelentkező, ugy Mayer E. és fiai szombathelyi czég és Salgótarjáni köszénbánya r. t. budapesti czég mint ezuttal csatlakozónak kimondott végrehajthatóknak, Hüke Géza illetve Szekuj Vaszilie eleki lakos végrehajtást szenvedett elleni 1033 korona 42 fill., 2200 kor. és 548 korona 68 fillér tőkekövetelések és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az aradi királyi törvényszék területén lévő, Arad-megye Elek községében fekvő, az eleki 1094 sz. tjkvben A. I. 2. sor 5 03/b/1 hrsz. alatt felvett gőzmalomépület és lakházra az árverést 3200 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1907. évi október hó 26 ik napján délelőtti 10 órakor Elek község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 320 koronát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Aradon, 1907. évi június hó 27-ik napján.

Aknay,

kir. tszéki bírós.

2474

Sok millió előkelő urhölgy használja

a világhírű

Földes-féle

Margit-Cremet,

mely ártalmatlan, ártalmatlan s rögtön szépit.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szeplők, májoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

308

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerertárában.

Hirdetmény.

A „Weitzer János gép- waggongyár és vasöntőde részvénytársaság Aradon“ f. évi október hó 13-án megtartott rendes közgyűlésén elhatározta:

1. Hogy a társulat alaptőkéjét 2,555.750 koronáról 4,000.000 koronára felemeli és e célból 5777 darab egyenkint névértékben 25) koronáról szóló új részvényt bocsát ki:

2. A részvények kibocsátási, illetve átvételi árfolyama 300 háromszáz koronában állapítatik meg.

3. Részvényjegyzési határidő 1907. évi november 10-ike.

4. Az alapszabályok 6. §-a alapján a jelenlegi részvényeseknek az új részvényekre elővételi joguk van; ezen elővételi jog 1907. október 15-étől kezdve legkésőbb 1907. évi november hó 10-ig bezárólag gyakorlandó. Minden két darab régi részvény egy új részvény jegyzésére és átvételére jogosít fel. Azon részvények, melyek után az elővételi jog gyakoroltatik, Aradon az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztárnál, Budapesten az Angol-osztrák bank budapesti fióktelepénél (V. Fürdő-utca 6.), Bécsben pedig Schoeller & Co cégnél (I., Wildpretmarkt No. 10) bemutatandók és „Elővételi jog gyakorolva 1907“ szavakkal lebélyegzendők. Az elővételi jog gyakorlásáról ezen cégek által elismervény állíttatik ki. Azon régi részvényesek, kik elővételi jogaikat 1907. évi november hó 10-ik napjáig az előirt módon nem gyakorolják, igényeiket elvesztik.

5. A jegyzett részvények egész vételára, ugyszintén a névértéknek 1907. évi július hó 1-étől számítandó 5%-os kamata 1907. évi október 15-ik napjától kezdve 1907. évi november hó 30-ik napjáig bezárólag a fentebbi 4. pontban említett helyeken ideiglenes elismervény ellenében egy összegben befizetendő. Ha bármely részvényaláíró fizetési kötelezettségének 1907. évi november hó 30-áig eleget nem tesz, úgy jegyzése semmisnek tekintendő és az igazgatóság jogosítva lesz ezen, valamint azon részvényeket, melyekre a jogosultak által elővételi jog nem gyakoroltatott, végül az igazgatósági jelentés 2. pontja értelmében 665 darab új kibocsátású részvényt, az e tárgyban történt megállapodás folytán, egy e célra megalakított consortiumnak a kibocsátási árfolyamban átadni.

6. Az újonnan kibocsátott részvények a részvénytőke felemelési művelet teljes befejezése és szabályszerű bejegyzése után fognak és pedig legkésőbb 1908. évi június hó 30-ik napjáig a befizetésről szóló ideiglenes elismervények bevonása mellett a részvényesek kezeihez kiszolgáltatni.

7. Az új részvényesek 1907. július 1-étől kezdődőleg az üzleteredményben és a részvények tényleges kiszolgáltatása napjától kezdve az alapszabályok szerint a részvényeseket megillető jogokban a régi részvényesekkel egyenlően osztoznak.

8. Jelen művelet végrehajtásával az igazgatóság bizatik meg és felhatalmaztatik, hogy minden, a részvények kibocsátásával járó intézkedéseket saját hatáskörében teljesithesse.

Az új részvények kibocsátásával kapcsolatos alapszabály módosítások tárgyában az e célra külön egybehívandó rendkívüli közgyűlés fog határozni.

Ezen közgyűlési határozat folytán a „Weitzer János gép- waggongyár és vasöntőde részvénytársaság Aradon“ jelenlegi részvényesei ezennel felhivatnak, hogy az alapszabályok 6. §-a alapján őket megillető elsőbbségi jogukat f. évi november hó 10-ig, igényük különbeni elvesztésének terhe alatt, gyakorolják.

Arad, 1907. évi október hó.

A Weitzer János gép- waggongyár és vasöntőde
részvénytársaság Aradon, igazgatósága.